

Suuntaus-hanke

NIGERIALAISTEN NAISTEN IHMISKAUPPA EUROOPPAAN

24.3.2015
Maahanmuuttovirasto
Maatietopalvelu
Julkinen teemaraaportti

Pakolaisrahasto

SISÄLLYS

JOHDANTO	2
1. IHMISKAUPAN UHRIEN VÄRVÄYS NIGERIASSA	2
1.1. Tietoisuus ihmiskaupasta Benin Cityssä ja Edon osavaltiossa.....	2
1.2. Nigerianlaisten ihmiskauppaverkoston rakenne	4
1.3. Ihmiskaupan uhrien värväys	7
2. JUJUN KÄYTTÖ NIGERIALAISTEN IHMISKAUPASSA	10
2.1. Juju-seremonia	12
2.2. Jujun vaikutukset	14
3. IHMISKAUPAN UHRIEN OLOSUHTEET ITALIASSA	15
3.1. Ihmiskauppiaille jääty velka	16
3.2. Ihmiskaupan uhrien arki Italiassa.....	18
3.3. Ihmiskaupan uhrien kokema väkivalta	20
3.4. Ihmiskaupan uhrien saama apu Italiassa	21
3.5. Nigerianlaisten työskentelyalueet Italiassa.....	23
4. IHMISKAUPAN UHRIEN PALUU NIGERIAAN	24
4.1. Palautus Nigeriaan	24
4.2. Yhteisöjen ja perheiden asenteet palanneita kohtaan	25
4.3. NAPTIP	27
4.4. Nigeriassa toimivat kansalaisjärjestöt	29
4.5. Ihmiskaupan uhrien kotiinpaluun riskit	30
4.5.1. Riskitön paluu.....	30
4.5.2. Riskialtis paluu	31
4.5.3. Suojelun mahdollisuus.....	33
4.5.4. Suojelun saamisen vaikeus	33
4.6. Asettuminen asumaan muualle Nigeriassa	34
4.7. Paluu Eurooppaan.....	35
LÄHTEET	35

JOHDANTO

Tämä teemaraportti on osa Suomen Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun ERF-rahoitettua ”Suuntaus”-hanketta, jonka tarkoitus on tunnistaa tärkeimpiä maatietoaiheita ja ennakoida entistä paremmin tulevia tietotarpeita. Metodina on ollut puhuttelupöytäkirjojen systemaattinen läpikäyminen tarkoitusta varten laadittua lomakepohjaa käyttämällä. Tutkitut maat ovat Nigeria, Iran, Irak ja Venäjä, sekä kansalaisuudettomat. Tämän raportin teema on ollut pöytäkirjojen analyysin perusteella yksi yleisimmin esiintyneistä turvapaikanhakuperusteista. Raportti ei kuitenkaan sisällä viittauksia yksittäisiin pöytäkirjoihin, vaan kaikki tiedot perustuvat julkisiin lähteisiin.

1. IHMISKAUPAN UHRIEN¹ VÄRVÄYS NIGERIASSA

“Edo girls went to Italy on visas to work picking tomatoes, but ended up in prostitution. Some came back rich, and became examples of success.” (Sisar Florence, Committee for the Support of the Dignity of Women (COSUDOW))²

Ihmiskauppa Nigeriasta ulkomaille on vahvasti keskittynyt Edon osavaltioon.³ NAPTIP:in⁴ Beatrice Jedy-Agban mukaan ilmeisesti ensimmäiset Eurooppaan päässeet nigerilaiset, jotka menestyivät ihmiskaupassa, olivat kotoisin Edon osavaltiosta. He alkoivat sitten tuoda sukulaisiaan, ystäviään, sekä muita ihmisiä mukaan ihmiskauppaan ja toiminta alkoi vahvistaa itseään 1990-luvulta lähtien.⁵

Eurooppaan prostituutioon kaupattavista ihmiskaupan uhreista suuri enemmistö kuuluu edojen⁶ etniseen ryhmään⁷ ja on kotoisin Edon osavaltion pääkaupungista Benin Citystä,⁸ ja sitä ympäröiviltä edojen asuttamilta alueilta Oredosta, Oviasta, Orhiomwonista ja Uhumwodesta.⁹ Muut uhrin tulevat esanien ja etsakoiden hallintoalueilta Edon pohjois- ja keskialueilta, sekä myös Deltan, Ondon ja Lagosin osavaltioista.¹⁰ Naisia kaupataan myös muista Nigerian suurimmista kaupungeista, kuten Lagosista, Ibadanista, Sapelesta ja Warrista.¹¹ Ihmiskaupan uhreina on rekisteröity myös joruboita, igboja, sekä Niger Deltan etnisiä ryhmiä.¹² Myös suurin osa nigerilaisista ihmiskauppiasta on edoja Edon osavaltiosta.¹³

1.1. Tietoisuus ihmiskaupasta Benin Cityssä ja Edon osavaltiossa

Jokainen Benin Cityssä tietää jonkun, joka on ollut tai on parhaillaan Euroopassa töissä.¹⁴ Okojien ym. mukaan ihmiskauppa on niin juurtunut Edon osavaltioon ja erityisesti Benin Cityyn, että arviolta lähes joka perhe Benin Cityssä olisi jotenkin osallisena ihmiskaupassa joko uhrina,

¹ Tässä raportissa puhutaan ihmiskaupan uhreista tai pelkästään uhreista, mutta nämä henkilöt eivät välttämättä näe itseään uhreina.

² Landinfo 5/2006, s. 13

³ Carling 1.7.2005

⁴ The National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters, Nigeria

⁵ Voice of America 21.11.2012; Carling 1.7.2005

⁶ Käyttäessään englantia edot voivat kutsua itseään bineiksi

⁷ Aghatise 2002, s. 7; Landinfo 5/2006, s. 9

⁸ USDOS 2014, s. 297; Okojie ym. 2003, s. 108–109; HRW 26.8.2010; CNN 1.4.2011; Danish Immigration Service 4/2008, s. 30; Pascoal 19.12.2012, s. 42

⁹ Okojie ym. 2003, s. 118

¹⁰ Okojie ym. 2003, s. 109, 118; HRW 26.8.2010

¹¹ Buker 2007 teoksessa: Cherti ym. 1/2013, s. 25

¹² Landinfo 5/2006, s. 9

¹³ Okojie ym. 2003, s. 108; Baye 2012, s. 25; Aghatise 2002, s. 4

¹⁴ Voice of America 21.11.2012; Economist 22.4.2004

sponsorina, madamena tai ihmiskauppiaana.¹⁵ NAPTIP:in Barrister Abiodunin (NAPTIP Benin Zonal Office) mukaan kymmenesosa perheistä Benin Cityssä on jotenkin mukana ihmiskaupassa niin, että heillä on yksi tai useampi tytär, vaimo tai muu lähisukulainen prostituoituna ulkomailla.¹⁶ Sisar Florencen (COSUDOW) mukaan perhe tai lähisuku on kaupannut puolet kaikista ihmiskaupan uhreista. Uhrin isä, äiti, veli, poikaystävä tai jopa aviopuoliso on voinut usein antaa täyden suostumuksensa läheisensä kauppaamiseen. Harva heistä kuitenkaan tietää todellisia olosuhteita, joihin he perheenjäsenensä lähettävät.¹⁷ Aghatisen mukaan edot eivät perinteisesti hyväksy prostituutiota tai irtosuhteita. Naisia on tällaisen vuoksi hyljeksitty sekä suljettu perheiden ja yhteisöjen ulkopuolelle.¹⁸

Päätös naisen lähtemisestä töihin Eurooppaan on usein perheen yhdessä tekemä ja vanhemmat kannustavat tyttäriään tähän,¹⁹ sillä sitä pidetään sijoituksena koko perheelle.²⁰ Monet perheet ovat ylpeitä siitä, että heidän tyttärensä, siskonsa tai muu sukulaisensa on Euroopassa tienaa-
 maassa ja he esittelevät mielellään tällä rahalla hankittuja tavaroita.²¹ Tyttärien lähettämisestä ulkomaille on tullut status-symboli joillekin perheille.²² Euroopasta varakkaina palanneet naiset eivät välttämättä peittele sitä, että rahat ovat tulleet prostituutiosta, ja siitä on tullut sosiaalisesti hyväksyttyä Edon osavaltiossa.²³ Monien Euroopassa asuneiden naisten menestys on näkyvää muun muassa suurina taloina, mikä houkuttelee myös muita lähtemään Eurooppaan.²⁴ Menestyneistä tuleekin helposti roolimalleja nuorille tytöille.²⁵ Vaurastumisen paineiden kasvaessa ihmiskaupasta on Chertin ym. mukaan tullut hyväksyttävä ja jopa kunnioitettavakin tapa tienata rahaa,²⁶ ja ihmiskauppaan sekaantuneet perheet ovat halukkaita uhraamaan yhden tai useamman perheenjäsenen niin kauan kuin se on heille tuottavaa.²⁷

Koska naisten kauppaaminen Eurooppaan on niin yleistä Edon osavaltiossa, nykyään moni siellä tietää, että naiset menevät Eurooppaan prostituoiduiksi.²⁸ Jotkut tytöt valokuvaavat itseään tulevaa työtä varten ennen maasta lähtöä.²⁹ Erään Skilbrein ja Tveitin haastatteleman naisen mukaan Euroopasta karkotetuista prostituoiduista on nykyään juttuja uutisissa ja televisiossa, minkä vuoksi ”kaikki tietävät mistä on kyse”.³⁰ Nigerianlainen media- ja elokuva-ala (”Nollywood”) on käsitellyt aihetta laajasti.³¹ Plambechin tutkimuksessaan haastattelemat naiset tiesivät ennen lähtöään joutuvansa työskentelemään kovasti kahdesta kolmeen vuotta prostituoituina maksaakseen velkansa, ja toivoivat voivansa velan takaisinmaksun jälkeen alkaa viimein tienaa-
 maan itselleen ja perheelleen.³² Vaikka työn luonne olisi etukäteen tiedossa, moni matkaanlähtijä ei välttämättä tiedä tai ymmärrä velan todellista suuruutta tai käytännön työskentelyolosuhteita, kuten karuja sääolosuhteita, työpäivien pituutta, työn kestoa ja väkivaltaa. Jotkut tytöt myös luulevat voivansa huijata ihmiskauppiaita ja saada toisenlaisen elämän.³³ Niille, jotka tietävät

¹⁵ Okojie ym. 2003, s. 83

¹⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 30

¹⁷ Ibid., s. 29

¹⁸ Aghatise 2002, s. 7

¹⁹ Okojie ym. 2003, s. 83; Skilbrei & Tveit 2007, s. 25; Attoh 2010, s. 7

²⁰ Skilbrei & Tveit 2007, s. 25

²¹ Okojie ym. 2003, s. 50; Attoh 2010, s. 7

²² Aghatise 2002, s. 7

²³ Danish Immigration Service 4/2008, s. 6; The Independent 7.4.2011

²⁴ Carling 1.7.2005

²⁵ Danish Immigration Service 4/2008, s.31

²⁶ Cherti ym. 1/2013, s. 41

²⁷ Danish Immigration Service 4/2008, s.31, 48

²⁸ Danish Immigration Service 4/2008, s. 31; Carling 1.7.2005; Pascoal 19.12.2012, s. 22; Landinfo 5/2006, s. 9; Skilbrei & Tveit 2007, s. 5; Plambech 2014, s. 389

²⁹ Pascoal 19.12.2012, s. 22

³⁰ Skilbrei & Tveit 2007, s. 26

³¹ Landinfo 5/2006, s. 16

³² Plambech 2014, s. 389

³³ Pascoal 19.12.2012, s. 22; Carling 1.7.2005; Skilbrei & Tveit 2007, s. 5; Plambech 2014, s. 389

menevänsä prostituoiduiksi voidaan valehdella todellisista ansaitsemismahdollisuuksista, ja joillekin valehdellaan oleskelun laillisuudesta.³⁴

Yleisestä tietoisuudesta huolimatta kaikki eivät kuitenkaan tiedä mikä heitä odottaa Euroopassa.³⁵ Joillain ei ole lukutaidon, koulutuksen ja taloudellisten resurssien puutteen vuoksi kapasiteettia kyseenalaistaa epäilyttäviäkin tarjouksia.³⁶ Joillekin uhreille on vakuuteltu, ettei työ olisi prostituutiota, niin vakuuttavasti, että he eivät osanneet epäillä tätä.³⁷ Skilbrein ja Tveitin haastattelemista ihmiskaupan uhreista jotkut eivät ennen omakohtaista kokemusta olleet uskoneet, että nigerialaisia naisia oikeasti toimisi prostituoituina Euroopassa.³⁸

Työn todellisesta luonteesta valehdellaan joillekin. Tytöille on luvattu opiskelumahdollisuuksia³⁹, mallinuraa, koulutusta ja parempaa elämää,⁴⁰ kodin- tai lastenhoitoa, kotiapulaisen töitä, afrikkalaisten tuotteiden ja pukujen myymistä, hiustenlaittoa, työskentelyä tehtaissa, maatiloilla, teollisuudessa ja ravintoloissa⁴¹, sekä kampaaja- tai räätäliharjoittelua.⁴² Nuoria tyttöjä on huijattu myös lupailamalla menestystä muotialalla, viihdealalla tai muissa hyvin palkatuissa töissä.⁴³

Kansallisista koulutuskampanjoista huolimatta monet nigerialaiset eivät ymmärrä mitä ihmiskauppa todellisuudessa on.⁴⁴ Yleinen mielipide, myös koulutettujen keskuudessa on, että uhrin ovat moraalittomia naisia ja uskotaan, että heillä olisi ollut mahdollisuus valita työnsä.⁴⁵ Harva nigerialainen uhri pitää itseään uhrina,⁴⁶ ja se, että Eurooppaan pääsemisestä täytyy maksaa huomattavia summia rahaa, koetaan normaaliksi käytännöksi hyväksikäytön sijaan.⁴⁷ Matkanjärjestäjistä käytetään ihmiskauppiiaan sijaan nimiä ”sponsori”, ”opas” tai ”madame”.⁴⁸ Uhrin pitää itseään maahanmuuttajina, joiden tulee maksaa velkansa heitä auttaneille. Europolin mukaan uhreista tulee yleensä heitä hyväksikäyttäneiden ihmiskauppaverkostojen jäseniä, jotka lopulta päätyvät itse hyväksikäyttämään muita madameina. Tämä vähentää sitä todennäköisyyttä, että uhrin tekisivät yhteistyötä poliisin kanssa.⁴⁹

1.2. Nigerialaisten ihmiskauppaverkostojen rakenne

Nigerialaisia ihmiskauppaa harjoittavia ryhmiä, järjestöjä tai verkostoja on hyvin erilaisia, erikoisia ja erilailla järjestäytyneitä. Verkostojen koko ja järjestäytymisen aste voivat riippua operaation koosta ja siitä, kuinka montaa naista ollaan kerrallaan kauppaamassa,⁵⁰ ryhmien varallisuudesta, sekä siitä, kuinka hyvät välit niillä on viranomaisiin. Toiset ryhmät toimivat löyhällä rakenteella käyttäen pääasiassa perheenjäseniä uhrien värvämisessä. Toiset ovat hyvinkin organisoituja aina värvämisestä ja matkanjärjestäjistä lähtien poliiseihin, ammattilaisväerentäjiin, rahoittajiin ja hyväksikäyttäjiin.⁵¹

³⁴ Economist 22.4.2004; Landinfo 5/2006, s. 9

³⁵ Ibid.

³⁶ CORI 12/2012, s. 92; UNODC 4/2013, s. 39

³⁷ Okojie ym. 2003, s. 57, 64

³⁸ Skilbrei & Tveit 2007, s. 26

³⁹ Economist 22.4.2004

⁴⁰ ECPAT UK 29.10.2012

⁴¹ Okojie ym. 2003, s. 57; Baye 2012, s. 33; Voice of America 21.11.2012

⁴² HRW 26.8.2010

⁴³ UNICRI 2010, s. 40

⁴⁴ Bowers 4.9.2012, s.2; Cherti ym. 1/2013, s. 25

⁴⁵ Bowers 4.9.2012, s.2

⁴⁶ Landinfo 5/2006, s. 10; Plambech 2014, viite 18; Baye & Heumann 2014, s. 88

⁴⁷ Landinfo 5/2006, s. 10

⁴⁸ Plambech 2014, viite 18; Baye & Heumann 2014, s. 88

⁴⁹ Europol 1.9.2011, s. 12

⁵⁰ UNODC 9/2006, s. 57

⁵¹ Okojie ym. 2003, s. 108; Cherti ym. 1/2013, s. 5

Nigerialaisten ihmiskaupan keskeisillä henkilöillä on erityisiä taitoja, tärkeitä kontakteja esimerkiksi viranomaisten kanssa, tai he ovat koonneet ihmiskauppaa järjestävän verkoston. Heillä voi olla paljon vaikutusvaltaa verkostossa, mutta se on harvoin järjestäytynyt.⁵² Verkostoja muodostetaan lyhytaikaisesti tietyjä hankkeita varten ja niiden kokoonpano muuttuu jatkuvasti, minkä vuoksi Länsi-Afrikan rikollisjärjestöjä ei tunneta millään tietyllä nimellä.⁵³ Löyhä ja joustava rakenne tekee verkostosta usein hyvin tehokkaan ja samalla poliisille vaikeamman hajottaa. Keskeisten henkilöiden tunnistaminen voi olla vaikeaa ja heidän poistaminen toiminnasta ei välttämättä vaikuta verkoston toimintakykyyn riittävästi, sillä verkostot rakentuvat nopeasti uudelleen.⁵⁴ Verkostojen tehokkuuden salaisuus on niiden kyky toimia itsenäisesti käyttäen samalla hyväkseen laajaa kontaktien verkostoa.⁵⁵ UNODC:n (United Nations Office on Drugs and Crime) vuonna 2005 julkaistun raportin mukaan verkostot ovat tilapäisten sijaan hyvin järjestäytyneitä ja suhteellisen kiinteitä ja kestäviä.⁵⁶

Ihmiskauppiaksi voidaan periaatteessa kutsua ketä tahansa ihmiskaupassa mukana olevaa henkilöä, joka on jollain lailla mukana uhrin hyväksikäytössä tai hyötyy siitä. Ihmiskauppaan liittyvistä henkilöistä käytetään muun muassa seuraavia englanninkielisiä nimiä: *madame (maman/mama, mama Lola)*, *agent*, *trafficker*, *trolley man*, *middleman*, *racketeer*, *sponsor* (käytetään usein Benin Cityssä).⁵⁷ Ihmiskauppioiden lisäksi monet muut henkilöt avustavat toiminnassa, kuten kuljettajat, vastaanottajat, bordellien pitäjät, asiakirjojen väärentäjät sekä korruptoituneet rajavartijat ja suurlähetystöjen työntekijät.⁵⁸

Madame on nigerialaisen ihmiskaupan tärkein henkilö ja usein myös matkan rahoittaja. Madamet ovat naisia, jotka järjestävät ihmiskauppaa⁵⁹, voivat itse värvätä tyttöjä⁶⁰, sekä valvovat ihmiskauppatoimintaa läheltä aina värväyksestä hyväksikäyttöön asti.⁶¹ Madameita on usein sekä Nigeriassa, että kohdemaassa.⁶² Italian madame on vastuussa uhreista heidän saavuttua sinne, ja yleensä uhrit elävät ja työskentelevät hänen alaisuudessaan.⁶³ Madamet lähtö- ja kohdemaassa ovat läheisessä yhteydessä toisiinsa ja he ovat usein sukua.⁶⁴ Madamen roolissa voi toimia myös mies, jolloin häntä kutsutaan madamen sijasta pomoksi.⁶⁵ Italian madamet ovat tyypillisesti 25–30-vuotiaita.⁶⁶ Joskus Italian madamet värväävät uhrit ja vievät heidät itse Italiaan hoitaakseen uhrien alistamisvaiheen. Joskus nämä naiset asuvat Italiassa pysyvästi ja matkustavat Nigeriaan säännöllisesti värvätäkseen uusia uhreja, jotka he tuovat mukanaan Italiaan saattajien avustuksella.⁶⁷ Madameja Nigeriassa kutsutaan myös *italoiksi* sen vuoksi, että he järjestävät uhreille kaiken Italiaan saapumista varten.⁶⁸

Nimiä *trolley*, *racketeer* tai *middleman* käytetään puhuttaessa paikallisista ihmiskauppiaista Nigeriassa,⁶⁹ jotka vastaavat mm. uhrien salakuljetuksesta.⁷⁰ Uhri matkustaa yleensä nuorten

⁵² UNODC 9/2002, s. 42

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid., s. 42-43

⁵⁵ Europol 1.9.2011, s. 12

⁵⁶ UNODC 2005, s. 27

⁵⁷ Danish Immigration Service 4/2008, s. 21; Achebe 2004, s. 178

⁵⁸ Cherti ym. 1/2013, s. 40

⁵⁹ UNODC 2005, s. 27; Carling 2006, s. 27

⁶⁰ UNODC 9/2006, s. 52

⁶¹ Europol 1.9.2011, s. 12

⁶² Carling 2006, s. 27; Carling 1.7.2005

⁶³ Carling 1.7.2005

⁶⁴ Carling 2006, s. 27

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Carling 1.7.2005

⁶⁷ UNICRI 2010, s. 38

⁶⁸ Pascoal 19.12.2012, s. 6

⁶⁹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 20

miesten kanssa, joita kutsutaan ”veljiksi” tai nimillä *trolley* tai *dago*.⁷¹ Nämä voivat usein alistaa ja seksuaalisesti hyväksikäyttää uusia uhreja.⁷²

Pienin ihmiskauppaverkostotyyppi on yhden madamen ja hänelle uskollisen aviomiehen tai sulhasen verkosto, jossa hyväksikäytetään yhtä tai useampaa naista. Kahden henkilön ”verkosto” voi hyväksikäyttää kerrallaan jopa kolmea naista. YK:n alueidenvälisen rikollisuuden ja oikeuden tutkimuslaitoksen (UNICRI)⁷³ raportin mukaan tällainen rakenne on tyypillisin ja nigerialaisten ihmiskauppaa kuvaavin. Madamen kumppani ei välttämättä ole mukana päivittäisessä hyväksikäytössä ja madame voi saada tarvittaessa apua myös niin kutsutulta oikealta kädeltään.⁷⁴ Esimerkki eräänlaisesta ihmiskauppaverkostosta on perhe, jossa useita vaimoja ja lapsia asui eri paikoissa uhrien kauttakulku- ja kohdemaissa Afrikassa ja Euroopassa.⁷⁵

Usein Italian madamella on miespuolinen avustaja, liikekumppani tai rakastaja, joka tunnetaan ”madamen poikana” (*madam's boy/madam's black boy/black boy/maman-boy*).⁷⁶ Nämä pojat ovat nigerialaisia nuoria miehiä, jotka ovat usein lumeavioliitossa madamejen kanssa.⁷⁷ He huolehtivat tietyistä tehtävistä ihmiskaupassa,⁷⁸ kuten vahtivat uhreja,⁷⁹ hoitavat madamen asioita, hakevat uhreja lentokentiltä tai juna-asemilta,⁸⁰ toimivat madamen henkivartijoina.⁸¹ Madamet maksavat suuria summia sovitun mittaisista lumeavioliitoista (jopa 300 000 USD), joiden kestäessä miesten tulee noudattaa kaikkia madamen määräyksiä.⁸²

Madamella voi olla avustamassa yksi henkilö, joka hoitaa useita eri tehtäviä, tai hänellä voi olla apunaan useampi eri henkilö, joista jokaisella on omat tehtävänsä. Madamen oikea käsi ja kuriiri voi olla mies (*master tai boss*) tai nainen (*vice-maman*).⁸³ Henkivartija on usein kuljettaja ja saattaja/vartija, joka vahtii tyttöjä heidän työskennellessä kadulla ja vie heidät kotiin vuoron päätyttyä.⁸⁴ Vartijoiden tehtävä on suojella uhreja väkivaltaisilta asiakkailta ja muilta rikollisryhmiltä. Ne voivat toimia tarvittaessa töihin kutsuttavina ja siten työskennellä useammalle madamelle samaan aikaan. Usein tällainen vartija yhdistää eri ihmiskaupparyhmät toisiinsa.⁸⁵ Vartijan työskennellessä vain yhdelle madamelle tai organisaatiolle, siihen voi kuulua yli kymmenen naista. Tällainen madame on jo hyvin vaikutusvaltainen.⁸⁶

Madamen henkilökohtainen avustaja ja tyttöjen vahtija on yleensä yksi prostituoiduista. Jos avustaja on nuori mies, häntä yleensä auttavat vanhemmat miehet, erityisesti silloin jos tarvitsee käyttää väkivaltaa naisten suojelemiseksi.⁸⁷

Godwin E. Morkan (johtaja, NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan ulkomailla asuvat madamet kontrolloivat tiukasti jokaista vaihetta ihmiskauppatoiminnassa.⁸⁸ He kontrolloivat ja järjestävät

⁷⁰ Carling 2006, s. 27

⁷¹ Okojie ym. 2003, s. 56; UNICRI 2010, s. 45

⁷² UNICRI 2010, s. 38

⁷³ United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute (UNICRI)

⁷⁴ UNICRI 2010, s. 48

⁷⁵ Okojie ym. 2003, s. 86

⁷⁶ Carling 1.7.2005; Okojie ym. 2003, s. 65; UNICRI 2010, s. 45; Carling 2006, s. 27

⁷⁷ Okojie ym. 2003, s. 56

⁷⁸ Carling 1.7.2005

⁷⁹ Okojie ym. 2003, s. 65

⁸⁰ Ibid., s. 56

⁸¹ UNICRI 2010, s. 45

⁸² Okojie ym. 2003, s. 66

⁸³ UNICRI 2010, s. 45

⁸⁴ Ibid., s. 48

⁸⁵ UNICRI 2010, s. 48–49

⁸⁶ Ibid., s. 49

⁸⁷ Ibid., s. 46

⁸⁸ Danish Immigration Service 4/2008, s. 20-21

yleensä 10–15 naisen ryhmiä ja keräävät niistä voitot.⁸⁹ Jotkut madameista ovat itse olleet uhreja ja heistä on velkansa maksettuaan tullut madameja.⁹⁰ UNODC:n mukaan useimmat madamet ovat aloittaneet työnsä prostituoituina. Jane Osagien (IRRRAG) mukaan jotkut uhrin palaavat vapaaehtoisesti Nigeriaan velanmaksun jälkeen ja joistain heistä voi tulla ihmiskauppiaita. He ovat yleensä ihmiskauppiaista brutaalimpia ja kostonhaluisimpia.⁹¹ Europolin mukaan naisten määrä ihmiskauppiaina olisi lisääntymässä.⁹² Madamet ovat kuitenkin riippuvaisia miehistä matkustusasiakirjojen väärentämisessä ja tyttöjen saattamisessa kohteeseen.⁹³ Joissain tapauksissa madamet hoitavat itse uhrinsa kohdemaahan, jossa he myyvät ne parittajille. Näin heidän ei tarvitse odottaa kahta tai kolmea vuotta, jotta uhrin maksavat velkansa.⁹⁴

Nigerialaiset järjestäytyneen rikollisuuden ryhmät ovat taitavia väärennettyjen matkustusasiakirjojen tuottamisessa ihmiskauppaa varten, ja uhreilla käytetään usein aitoja, samannäköisille henkilöille myönnettyjä asiakirjoja. Viisumihallintoa ja turvapaikkajärjestelmää käytetään myös hyväksi. Jotkut tuhoavat asiakirjansa heti kohdemaahan saapuessaan ja väittävät olevansa kotoisin jostain levottomasta maasta. Pakolaisten vastaanottokeskukseen päästyään he katoavat tavatakseen ihmiskauppiaansa tai madamensa.⁹⁵ Monissa tapauksissa nigerialaiset ihmiskaupparyhmät käyttävät Italian tai Espanjan oleskelulupia, joko väärennettyjä tai sellaisia mitkä on saatu esim. valeavioliittojen kautta, mahdollistamaan uhrien matkustamisen Schengen alueella.⁹⁶

Italiassa ihmiskauppaverkostojen piirteet ovat erilaisia eri puolilla maata, sillä ne ovat mukautuneet paikallisiin oloihin. Rooman ympäristössä toimivat ovat vähemmän järjestäytyneitä ja hienostuneita kuin Castel Volturnon, Barin, Foggian, Venetsian ja Mestren, sekä Torinon ja Astin verkostot. Näissä paikoissa madamea auttaa hänen partnerinsa, oikea kätensä, saattaja sekä vartija. Suuremmat verkostot, joihin kuuluu enemmän jäseniä, ovat hajaantuneet läpi Italian.⁹⁷

UNICRI:n raportin mukaan alaikäisiä hyväksikäyttävät madamet tekevät keskenään alueellista yhteistyötä, jossa jokainen hoitaa tiettyjä tehtäviä: yksi huolehtii siitä, että kaikki sujuu, yksi selvittää miten tyttöjä voi paremmin hyväksikäyttää ja kaupata, yksi vuokraa kadunpätkää, yksi huolehtii logistiikasta, ruuan, vaatteiden ja kenkien ostamisesta kaikille. Raportin mukaan miehet valvoisivat tätä toimintaa ja madamet pitävät heidät kaikesta ajan tasalla.⁹⁸

1.3. Ihmiskaupan uhrien värväys

Okojien ym. mukaan suurin osa uhreista on uhriutumisen aikaan alle 20-vuotiaita.⁹⁹ Madamet etsivät yleensä tyttöjä, jotka eivät ole neitsyitä. Jos tyttö on neitsyt, hänet voidaan Pascoalin mukaan raiskata joukolla, mitä pidetään madamen ”palveluksena” tytölle.¹⁰⁰ Alaikäisten naisten värväys on lisääntynyt, sillä aikuiset naiset erityisesti kaupungeissa tietävät nykyään riskit, joille ihmiskauppa altistaa.¹⁰¹

⁸⁹ UNODC 9/2006, s. 57

⁹⁰ Baye 2012, s. 25; Aghatise 2002, s. 4

⁹¹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 21

⁹² Europol 1.9.2011, s. 7

⁹³ UNODC 2005, s. 27

⁹⁴ Baye 2012, s. 14

⁹⁵ Europol 1.9.2011, s. 10-11

⁹⁶ Ibid, s. 12

⁹⁷ UNICRI 2010, s. 49

⁹⁸ Ibid, s. 49

⁹⁹ Okojie ym. 2003, s. 9

¹⁰⁰ Pascoal 19.12.2012, s. 23

¹⁰¹ UNICRI 2010, s. 40

Suuri osa uhreista tapaa ”matkanjärjestäjän” eli ihmiskauppiaan/agentin/madamen, perheenjäsenien, sukulaisten, kavereiden, tai muiden henkilökohtaisten verkostojen kautta,¹⁰² ja värväys tapahtuu yleensä uhrille tutussa ympäristössä, kuten kotona, naapurustossa tai työpaikalla.¹⁰³ Värväyksen hoitaa yleensä Italiassa asuvien madamejen agentit tai sponsori Nigeriassa, joka hoitaa kaikki matkajärjestelyt ja myy uhrin madamelle Italiassa.¹⁰⁴ Jotkut uhrin värvää kadulla heitä lähestynyt täysin tuntematon ihminen,¹⁰⁵ joka on monissa tapauksissa maailmalla vaurastunut yhteisön entinen jäsen.¹⁰⁶ Tällainen henkilö voi olla Euroopassa asuva madame, joka tunnetaan myös *italona*.¹⁰⁷ Harvempia värväyspaikkoja ovat baarit, ravintolat ja hotellit sekä koulut.¹⁰⁸ Myös opettajat voivat olla mukana ihmiskaupassa.¹⁰⁹

Ihmiskauppioiden agentit voivat suoraan ottaa yhteyttä tyttöjen vanhempiin ja tarjota apua tyttärien muuttoon ulkomaille maksua vastaan (esim. 10 000 tai 20 000 naira).¹¹⁰ Osa värvääjistä auttaa matkustusasiakirjojen hankinnassa ja heillä voi olla myös muita henkilöitä apuna nopeuttamassa prosessia.¹¹¹ Agenteilta saatu tieto ja apu Nigeriassa vaihtelee. Toiset järjestävät koko matkan kuljetuksineen ja asiakirjoineen, mutta jotkut tarjoavat pelkästään tietoa siitä, kuinka Eurooppaan voi päästä.¹¹²

Tavattuun agentin ensimmäistä kertaa uhri on yhteydessä madameen, joka on ihmiskaupparverkoston tärkein henkilö Nigeriassa ja usein myös matkan rahoittaja.¹¹³ Madame yleensä asuu hotellissa ja haluaa tutustua tyttöihin siellä.¹¹⁴ Ensimmäisen yhteydenoton jälkeen seuraavat matkanjärjestämiseen liittyvät keskustelut hoidetaan usein hotelleissa.¹¹⁵

Jotkut naiset etsivät itse aktiivisesti tietoa Eurooppaan muutosta sekä rahoitusta matkaan.¹¹⁶ Benin Cityssä on kaksi yökerhoa, joihin tyttöjen kerrotaan menevän etsiessään keinoja päästä Eurooppaan. Niitä kutsutaan kohteidensa mukaan nimillä Italy ja Spain.¹¹⁷

Joitain uhreja on myös värvätty audiokasettien välityksellä tai lähestytty oletettavasti kohdemaissa asuvien sukulaisten tai tuttavien kirjoittamien houkuttelukirjeiden avulla.¹¹⁸ Uhreja on huijattu näyttämällä väitettyjä kohdemaissa asuvilta ystävilä ja sukulaisilta videonauhoituksia, joissa on kuvattu elämää siellä erittäin lupaavaksi ja kutsuttu tulemaan sinne.¹¹⁹ Nuoria naisia on myös joskus huijattu lähtemään matkaan värväämällä heitä esiintyjiksi musiikkikiertueille, joiden sijasta he ovat päätyneet ihmiskaupan uhreina prostituutioon. Myös ulkomaille pidettyjä urheilukilpailuja ja uskonnollisia juhlia on käytetty värväämisen apuna.¹²⁰ Euroopassa oleskele-

¹⁰² Skilbrei & Tveit 2007, s. 27; Danish Immigration Service 4/2008, s. 30; Carling 1.7.2005; Okojie ym. 2003, s. 55; Carling 2006, s. 27; Landinfo 5/2006, s. 14

¹⁰³ Okojie ym. 2003, s. 56, 58; Okojie 2005, s. 5

¹⁰⁴ Okojie ym. 2003, s. 119

¹⁰⁵ Skilbrei & Tveit 2007, s. 27; Cherti ym. 1/2013, s. 39

¹⁰⁶ Cherti ym. 1/2013, s. 39

¹⁰⁷ Landinfo 5/2006, s. 9; Okojie ym. 2003, s. 56, 119

¹⁰⁸ Okojie ym. 2003, s. 56

¹⁰⁹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 31

¹¹⁰ Skilbrei & Tveit 2007, s. 27

¹¹¹ Okojie ym. 2003, s. 56

¹¹² Skilbrei & Tveit 2007, s. 28

¹¹³ Carling 1.7.2005

¹¹⁴ Okojie ym. 2003, s. 58

¹¹⁵ Ibid., s. 56, 58

¹¹⁶ Skilbrei & Tveit 2007, s. 27

¹¹⁷ Pascoal 2012, s. 6

¹¹⁸ Okojie ym. 2003, s. 55

¹¹⁹ Ibid., s. 65

¹²⁰ Okojie ym. 2003, s. 55

vien ihmiskauppiain on lisäksi kerrottu laillisesti adoptoineen teinityttöjä ja heidän biologisten vanhempien suostumuksella, jotta viisumin hankinta tytöille olisi helpompaa.¹²¹

Perheiden tarvitsee usein lainata rahaa tai myydä omaisuuttaan saadakseen maksettua agentin matkasta pyytämän maksun. Jos naiset tekevät sopimuksen itse, heidän täytyy sopia velasta.¹²² Asianajajien Nigeriassa on kerrottu laatineen ns. ”ystävällisiä lainajärjestelyjä”, jotka sitovat uhrin velkavankeuteen ihmiskauppailleen. Laina on ”ystävällinen”, koska sillä ei ole korkoa, jonka periminen on Edon osavaltiossa sallittu vain lisensoiduilta rahanlainaajilta.¹²³ Uhri ja hänen perheensä voivat myös kirjoittaa virallisen sopimuksen ihmiskauppiiaan kanssa käyttäen perheen omaisuutta, esimerkiksi taloa vakuutena.¹²⁴ Uhreilla on oltava joku perheenjäsenen toimimassa takaajana allekirjoittamassa papereita tai mukana pyhätössä, jotta ihmiskauppiailta olisi joku ketä ahdistella, jos uhri osoittautuu yhteistyöhaluttomaksi.¹²⁵

Joitain uhreja on otettu jäseniksi salaisiin kultteihin, joihin heidän madamensa kuuluvat. Kultin jäsenien täytyy vannota vala, jossa lupaavat suojelevansa toinen toistaan niin kuin veriveljet. Näin varmistetaan, ettei uhri tai hänen perheensä vaaranna madamejen liiketoimia ilmiantamalla tätä viranomaisille.¹²⁶

Tanskan maahanmuuttoviraston mukaan ihmiskauppias Nigeriassa tuo normaalisti uhrin Benin Citystä Lagosiin, jossa hän luovuttaa tämän toiselle ihmiskauppiaille, joka on vastuussa seuraavasta askeleesta. Koko prosessi voi kestää kaksikin vuotta. Tässä vaiheessa ihmiskauppiain verkosto on vahva. Jokaisella madamella ja hänen ihmiskauppiailtaan ei yleensä ole läheistä yhteistyötä muiden madamejen ja heidän ihmiskauppiain välillä.¹²⁷ Sisar Florencen (COSUDOW) mukaan ihmiskauppiailta ei ole vahvaa verkostoa Nigeriassa ja he tavallisesti toimivat maan alla pitäen matalaa profiilia ja välttävät tulewansa paljastetuiksi.¹²⁸ Barrister Abiodunin (NAPTIP Benin Zonal Office) mukaan ihmiskauppiat Nigeriassa eivät välttämättä tiedä uhrien tulevia madameja tai kohdemaita, eivätkä madamet välttämättä tiedä keitä ihmiskauppiat Nigeriassa ovat.¹²⁹

Ihmiskauppiailta vaikuttaa olevan kontakteja tai agentteja Eurooppaan suuntautuvien reittien varsilla. Tiettyä tehtävää, kuten värväystä, asiakirjojen valmistelua ja uhrien kuljetusta voi olla kerrallaan hoitamassa vain pari aktiivista ryhmän jäsentä.¹³⁰ Monissa uhrien kauttakulkumaissa on nigerialaisten ihmiskauppiain ”leirejä”, joita käyttävät useat agentit eri ryhmistä. Näissä maissa paikalliset ihmiset avustavat ihmiskauppiaita toimissaan. Okojien ym. mukaan ihmiskauppiailta olisi Afrikan kartta, johon on merkitty kauttakulkuleirit ja agenttien nimet. Kartta annetaan yleensä uhreja saattaville henkilöille tai uhreille itselleen. Kartan olemassaolo viittaisi siihen, että jotkut ryhmät olisivat hyvinkin järjestäytyneitä.¹³¹ Uhrin usein tietävät, että värvääjä, kuljettaja ja madame toimivat yhdessä. Erään lähteen mukaan italialaiset ostaisivat uhreja nigerialaisilta madameilta prostituutiota varten. Saman lähteen mukaan myös nuoria miehiä olisi kaupattu prostituutioon Eurooppaan. Kauttakulku- ja kohdemaiden kansalaisia on mukana ihmiskaupassa.¹³²

¹²¹ Okojie ym. 2003, s. 113

¹²² Skilbrei & Tveit 2007, s. 27–28

¹²³ Okojie ym. 2003, s. 108

¹²⁴ Carling 1.7.2005; Okojie ym. 2003, s. 66

¹²⁵ Okojie ym. 2003, s. 109

¹²⁶ Ibid.

¹²⁷ Danish Immigration Service 4/2008, s. 20-21

¹²⁸ Ibid., s. 21

¹²⁹ Ibid.

¹³⁰ Okojie ym. 2003, s. 86

¹³¹ Ibid.

¹³² Ibid., s. 87

Uhrit voivat lähteä matkaan yhden henkilön, saattajan/kuljettajan kanssa, joka vie hänet Libyaan, Tripoliin, jossa hänet luovutetaan toiselle henkilölle, joka työskentelee samalle ihmiskauppaverkostolle.¹³³ Uhreja pidetään salaisissa taloissa ja hotelleissa matkan varrella, kun odotetaan matkajärjestelyjen etenevän. Espanjassa uhrit ovat usein tällaisissa taloissa päiviä ja joskus jopa kuukausia. Ghanassa ja Beninin tasavallassa vietetään joskus jopa kolme kuukautta. Paikallispoliisit vaikuttavat olevan samassa juonessa ihmiskauppioiden kanssa väärin asiakirjojen hankkimiseksi ja antavat apua lentokentillä henkilöiden salakuljettamiseksi maahan. Yhden uhrin mukaan hänen sponsorinsa tunki paljon ihmisiä lentokentältä ja vaikutti olleen hyvissä väleissä myös Italian lentokenttäviranomaisten kanssa. Yhden uhrin mukaan hänen agenttinsa vei hänet lentokenttärakennuksesta normaalista poikkeavaa reittiä.¹³⁴ Ihmiskaupparyhmät käyttävät joskus ammattilaisten, kuten asianajajien ja maahanmuuttovirkailijoiden palveluita.¹³⁵

Uhrien seksuaalinen hyväksikäyttö voi alkaa jo Nigeriassa, jossa ihmiskauppiat voivat raiskata heidät tai opettaa palvelemaan asiakkaita jo ennen matkan aloitusta. Seksuaalista hyväksikäyttöä tapahtuu myös matkan aikana. Jotkut tulevat raskaiksi. Toiset joutuvat aloittamaan prostituution jo matkalla selviytyäkseen.¹³⁶ Joillain matka Eurooppaan voi kestää vuosia. Pohjois-Afrikan leireillä elämä on kovaa erityisesti naissiirtolaisille, jotka saattavat joutua vaihtamaan seksiä ruokaa vastaan. Moni traumatisoituu, eikä pysty ottamaan yhteyttä perheeseensä.¹³⁷

2. JUJUN KÄYTTÖ NIGERIALAISTEN IHMISKAUPASSA

Voodoo, paikallisella kielellä juju, on perinteinen uskonto Länsi-Afrikassa, jossa sitä on harjoitettu jo vuosisatojen ajan.¹³⁸ Henkien sanotaan hallitsevan maanpäällistä elämää ja ihmiselämän jokaista osa-aluetta. Ne voivat suojella ihmisiä tai tuhota heidät.¹³⁹ Monille noituus on todellisuutta eikä taikauskaisuutta, eikä sitä nähdä selkeänä vastakohtana tieteeseen perustuvalla maailmankatsomukselle.¹⁴⁰ Juju on syvästi juurtunut Edon yhteiskuntaan ja käytännössä kaikki, yhteiskuntaluokasta tai koulutustasosta riippumatta, uskovat siihen.¹⁴¹ Monet nigerialaiset kantavat amuletteja pitääkseen pahat henget ja pahan onnen poissa. Kuitenkin vain noitatohtori, eli juju-pappi voi käyttää jujun voimaa.¹⁴² Jujun syyksi laitetaan usein jonkun sairaus tai kuolema. Ajatellaan, että joku käyttää jujua kirotaakseen toisen.¹⁴³ Lapsinoitien teoksi katsotaan kaikki onnettomuuksista, hulluudesta ja avioeroista lähtien aina hedelmättömyyteen ja muuhun epäonneen asti.¹⁴⁴

Jujun käyttö uhrien hallitsemiseen hallitsee vahvasti nigerialaista ihmiskauppaa.¹⁴⁵ Juju-vala toimii psykologisen hallinnan muotona, sillä pelko valan rikkomisen seurauksista, eli henkimailman rangaistuksesta, on todella vahva.¹⁴⁶ Valan tarkoitus on estää uhreja paljastamasta ihmiskauppiaita tai juju-rituaalin yksityiskohtia, ja varmistaa että he maksavat velkansa loppuun sovi-

¹³³ Voice of America, 28.11.2012

¹³⁴ Okojie ym. 2003, s. 87

¹³⁵ Ibid., s. 88

¹³⁶ Ibid., s. 67

¹³⁷ Skilbrei & Tveit 2007, s. 28

¹³⁸ The Independent 7.4.2011

¹³⁹ Ibid.

¹⁴⁰ Harrop 9/2012, s. 3

¹⁴¹ The Independent 7.4.2011; Danish Immigration Service 4/2008, s. 23

¹⁴² The Independent 7.4.2011

¹⁴³ BBC 7.7.2011

¹⁴⁴ Think Africa Press 17.9.2012

¹⁴⁵ USDOS 2014, s. 297; Think Africa Press 17.9.2012; Europol 1.9.2011, s. 6; Cherti ym. 1/2013, s. 43

¹⁴⁶ Okojie ym. 2003, s. 66; Pascoal 19.12.2012, s. 18; Think Africa Press 17.9.2012

tulla tavalla aiheuttamatta ongelmia. Ihmiskauppias puolestaan vannoo vevänsä uhrin kohteeseen.¹⁴⁷ Valaan voidaan viitata myös ”hiljaisuudenvallana” (*oath of silence*).¹⁴⁸ Jujun vuoksi nigerilaiset naiset joutuvat muun maalaisiin uhreihin verrattuna kokemaan vähemmän väkivaltaa ihmiskauppiaidensa taholta, sillä jujun pelko pitää heidät kurissa.¹⁴⁹ Juju-valan vannominen vahvistaa ihmiskauppiiaan ja uhrin keskenään tekemään sopimusta¹⁵⁰ ja monet ihmiskauppiat vaativat valaa uhreiltaan.¹⁵¹ Isoke Aikipitanyi¹⁵² mukaan monet tytöt eivät välttämättä vannoo juju-valaa, koska ovat kristittyjä.¹⁵³

Valan sinetöimiseksi suoritettavat rituaalit tehdään juju-seremoniassa pyhätössä Nigeriassa,¹⁵⁴ mutta joskus niitä suoritetaan myös kohdemaassa.¹⁵⁵ Seremonian suorittaa juju-pappi, joka on yksi keskeisimmistä henkilöistä nigeriläisten ihmiskaupassa.¹⁵⁶ Juju-papista käytetään myös eri lähteissä nimiä *ohen*¹⁵⁷, *baba-loa*, *native doctor*, *père-savant*, *woodoo minister*¹⁵⁸, *medicine man*¹⁵⁹ ja *head priest*.¹⁶⁰ Juju-papit voivat usein olla ihmiskauppioiden rikostovereita ja osallistua uhrien kontrolloimiseen jujun avulla.¹⁶¹ Juju on heille tuottoisa liiketoimi ja he voivat saada jopa 120 puntaa päivän rituaalin suorittamisesta.¹⁶² Pyhättöjä on Nigeriassa lukuisia¹⁶³ ja niille on perustettu myös kansainvälisiä toimipisteitä.¹⁶⁴ Benin Cityssä vaikuttavin pyhättö on *Aru’Osun Oba*.¹⁶⁵

Perinteisten jumaluuksien ja esi-isien pelko tekee uhrien hyväksikäytöstä helppoa,¹⁶⁶ sillä uhrin usein uskovat vilpittömästi juju-voimiin.¹⁶⁷ Valan rikkomisen suuttuttaisi jumalat, mikä voisi johtaa valan rikkojan kuolemaan.¹⁶⁸ Myös valan rikkojalle rakkaat ihmiset voivat olla kuolemanvaarassa.¹⁶⁹ Kuoleman lisäksi valan rikkomisesta voi seurata painajaisia ja hulluutta.¹⁷⁰ Jujun pelko voi olla niin vahvaa, että uhrien ”pelastaminen” kaduilta voi osoittautua mahdottomaksi, sillä he ovat niin vahvasti sitoutuneet maksamaan velkansa madameilleen. Euroopassa pidetyissä oikeudenkäynneissä uhreja on jujun pelon vuoksi vaipunut transseihin ja saanut kohtauksia todistajanaitioissa.¹⁷¹ Kaikki juju-rituaaleihin osallistuvat naiset eivät välttämättä usko jujuun, vaan pitävät sitä puhtaasti sopimusrituaalina ilman mitään taianomaisia voimia. Joidenkin naisten usko jujuun voi myös vaimentua heidän asuttuaan Euroopassa jonkun aikaa.¹⁷²

¹⁴⁷ Danish Immigration Service 4/2008, s. 22-23; Aghatise 2002, s. 5; Carling 1.7.2005; CNN 1.4.2011

¹⁴⁸ ECPAT UK 29.10.2012

¹⁴⁹ Aghatise 2002, s. 5

¹⁵⁰ Europol 1.9.2011, s. 6; Skilbrei & Tvei 2007, s. 32

¹⁵¹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 22-23

¹⁵² Isoke Aikipitanyi on entinen ihmiskaupan uhri, joka nykyään toimii ihmiskaupan uhrien auttamiseksi Italiassa ja on kirjoittanut ihmiskaupasta kaksi kirjaa.

¹⁵³ Pascoal 19.12.2012, s. 18

¹⁵⁴ Okojie ym. 2003, s. 68; van Dijk 2001, s. 569; UNICRI 2010, s. 38

¹⁵⁵ Okojie ym. 2003, s. 66

¹⁵⁶ Carling 2006, s. 27; Okojie ym. 2003, s. 68

¹⁵⁷ Carling 1.7.2005

¹⁵⁸ UNICRI 2010, s. 37 alaviite (See: Sennett R., Authority, New York: Norton W.W. & Company Inc., 1993)

¹⁵⁹ Achebe 2004, s. 182

¹⁶⁰ CNN 1.4.2011

¹⁶¹ Pascoal 19.12.2012, s. 14

¹⁶² Landinfo 5/2006, s. 15; The Independent 7.4.2011

¹⁶³ Okojie ym. 2003, s. 68

¹⁶⁴ Landinfo 5/2006, s. 15

¹⁶⁵ Okojie ym. 2003, s. 68

¹⁶⁶ Ibid., s. 37

¹⁶⁷ Skilbrei & Tvei 2007, s. 33

¹⁶⁸ van Dijk 2001, s. 570; Economist 22.4.2004; Think Africa Press 17.9.2012

¹⁶⁹ Voice of America 21.11.2012

¹⁷⁰ Think Africa Press 17.9.2012

¹⁷¹ CNN 1.4.2011

¹⁷² Skilbrei & Tvei 2007, s. 33

Godwin E. Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan jujun käyttö ja vaikutus olisi vähentynyt viime aikoina.¹⁷³ Toisin kuin Morka (NAPTIP Lagos Zonal Office), Bisi Olateru-Olagbegi (WOCON, The Women's Consortium of Nigeria) on sitä mieltä, että usko jujuun on yhä voimissaan ja juju-valan vannoneet ovat usein traumatisoituneita, koska tuntevat olevansa valan velvoittamia. Uhrin koulutustasolla ei vaikuta olevan vaikutusta kokemukseen juju-valan velvoittavuudesta. Kristityn papin on vaikeaa purkaa vala manauksella, tai kenenkään muunkaan vakuuttaa uhri siitä, ettei juju-vala todellisuudessa velvoita häntä.¹⁷⁴ Carlingin mukaan juju-rituaaleissa tehtyjä sopimuksia usein vahvistetaan myös rukoilemalla helluntaikirkkoissa, joihin suurin osa uhreista kuuluu. Tämä syventää sopimuksen pätevyyttä entisestään.¹⁷⁵

2.1. Juju-seremonia

Lähteiden perusteella on lukuisia eri tapoja miten juju-valan vannominen suoritetaan, minkälaisia rituaalit ovat, ja mitä erilaisia asioita tarvitaan uhreilta niitä varten. Rituaaleilla on lukuisia merkityksiä. Joidenkin tarkoitus on aiheuttaa pelkoa valan rikkomisen kauheista seurauksista, kuten kuolemasta tai hulluudesta, jos vala rikotaan. Joidenkin tarkoitus on houkutellessa asiakkaita, ja joidenkin tarkoitus on suojella uhria HIV/AIDS:iltä.¹⁷⁶ Rituaalien sanotaan myös tekevän naisesta vahvemman, tasapainoisemman ja valmiimman tottelemaan henkiä.¹⁷⁷

Juju-pappi suorittaa pyhätössään juju-seremonian, jossa hän kutsuu henkiä.¹⁷⁸ Seremoniaan kuuluu tärkeänä osana paketin (*packet*) tai pakettien kokoaminen. Paketit pitävät sisällään usein symbolisia esineitä ja asioita, joilla on monia eri merkityksiä ja tarkoituksia.¹⁷⁹ Paketit toimivat välineenä, jonka avulla pappi pysyy yhteydessä uhriin vielä senkin jälkeen, kun tämä on lähtenyt maasta.¹⁸⁰ Uhrilta kerätään yleensä jotain seuraavista: hiuksia, häpykarvoja, kainalokarvoja, sormenkynsiä, varpaankynsiä, verta, kuukautisverta, käytetyt alushousut, jotka voivat olla värjäytyneet kuukautisverestä.¹⁸¹ Tapauksissa, joissa uhrin poikaystäväksi tekeytyvä henkilö on värvännyt uhrin, saatetaan pakettiin sisällyttää edellä mainittuja asioita molemmilta.¹⁸² Joissain tapauksissa pakettiin on laitettu myös spermaa yhdynnästä uhrin ja hänen poikaystävänsä välillä, joka on todellisuudessa ollutkin ihmiskauppias.¹⁸³ Uhri ja poikaystävä saattavat myös syödä samaa kolapähkinää ja julistaa valat jumaluuksien edessä.¹⁸⁴

Uhrilta kerättyjen asioiden lisäksi pakettiin voidaan laittaa kolapähkinöitä, palasia väännettyä metallia, puuteria ja saippuaa.¹⁸⁵ Joskus pakettiin laitetaan pieni kulho, yrttejä sekä ilmeisesti klorokiini-malerialääketabletteja sisältäviä pieniä pusseja.¹⁸⁶ Suurta määrää chloroqia ja pieniä määriä saippuaa on käytetty monissa paikoissa Afrikassa aborttien tekemiseen. Keino on halpa mutta ei välttämättä tehokas.¹⁸⁷ Paketti voidaan kääriä kankaisiin.¹⁸⁸ Pappi voi antaa mukaan

¹⁷³ Danish Immigration Service 4/2008, s. 23

¹⁷⁴ Ibid.

¹⁷⁵ Carling 1.7.2005

¹⁷⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 22-23; van Dijk 2001, s. 571

¹⁷⁷ UNICRI 2010, s. 38

¹⁷⁸ van Dijk 2001, s. 569; UNICRI 2010, s. 38

¹⁷⁹ Ibid.

¹⁸⁰ UNICRI 2010, s. 38

¹⁸¹ Carling 1.7.2005; van Dijk 2001, s. 569-570; Economist 22.4.2004; ECPAT UK 29.10.2012; Okojie ym. 2003, s. 66; Danish Immigration Service 4/2008, s. 22-23; UNICRI 2010, s. 38; CNN 1.4.2011; Achebe 2004, s. 182

¹⁸² van Dijk 2001, s. 569

¹⁸³ Ibid., s. 570

¹⁸⁴ Ibid.

¹⁸⁵ Ibid., s. 564

¹⁸⁶ van Dijk 2001, s. 567

¹⁸⁷ van Dijk 2001, s. 568

¹⁸⁸ Danish Immigration Service 4/2008, s. 23

muistilapun miten eri tuotteita käytetään.¹⁸⁹ Paketilla on maaginen merkitys. Se, tai sen sisältämät osat, merkitsevät henkilökohtaista ja hengellistä voimaa, kauneutta ja seksuaalisuutta, suojelua ja menestystä sekä tekevät naisesta viehättävän miesten mielestä tai muuten tukevat sopimuksen pitämistä.¹⁹⁰ Väännetyn metallin palaset viittaavat *Ogun*-jumalan voimaan, saippua ja puuteri lisäävät kauneutta ja seksuaalista valtaa, ja kolapähkinä on rakastavaisten kesken vaihdettu uskollisuus.¹⁹¹

Joillekin paketti on annettu heidän mukaansa Eurooppaan¹⁹² ja heidän on tullut "vartioida" sitä. Joidenkin uhrien ihmiskauppiat ovat ottaneet paketin mukaansa Eurooppaan.¹⁹³ Toisten paketit jätetään pyhättöön siksi aikaa kunnes velka on maksettu.¹⁹⁴ UNICRI:in mukaan rituaaleissa kootaan yhden paketin sijasta useita pieniä paketteja, joita annetaan naiselle ja jossain tapauksissa hänen isälleen tai äidilleen, jotka toimivat sopimuksen todistajina ja takaajina, sekä madamelle. Kun velka on maksettu sopimuksen mukaisesti, paketit annetaan takaisin uhrille merkkinä sopimuksen noudattamisesta.¹⁹⁵ Paketti voidaan myös myydä uhrin Euroopassa ostavalla madamelle, jolloin uhrin hengellinen hallinta siirtyy tälle madamelle.¹⁹⁶

Seremonioissa uhria voidaan viiltää partaterällä eri puolille vartaloa, kuten rintaan ja otsaan,¹⁹⁷ ja haavoihin on saatettu hieroa jotain lääkettä. Näiden lääkkeiden tarkoitus on lisätä uhrin kauneutta ja tarjota suojaa matkan aikana.¹⁹⁸ Lisäksi uhri voidaan laittaa nielemään erilaisia asioita ja uhriverta.¹⁹⁹ Rituaaleissa on voitu uhrata rahaa²⁰⁰ sekä teurastaa eläimiä, kuten vuohia ja valkoisia kanoja turvallisen matkan varmistamiseksi. Eläinten verta on roiskittu uhrien päälle.²⁰¹ Rituaaleissa on käytetty usein kuivattuja kameleontteja ja kanoja.²⁰² Joitain on pakotettu juomaan vettä, jota on käytetty kuolleen henkilön pesemiseen.²⁰³

Esimerkkejä erilaisista juju-seremonioista:

Eräässä seremoniassa joen rannalla pappi oli pyytännyt tyttöä polvistumaan, sytyttänyt kynttilöitä ja rukoillut "veden henkeä" (mami-water). Pappi oli kastellut tytön joesta otetulla vedellä ja tyttö oli vannonut tottelevansa aina seremoniassa mukana ollutta madamea. Tyttö jätti madamelle ja papille joitain valokuviaan, villapuseron ja pienen pussin, joka oli tehty hänen päällään pitämänsä mekon kankaasta. Pussiin laitettiin tytön hiuskiehkura.²⁰⁴

Eräässä toisessa seremoniassa pappi määräsi uhrin riisuutumaan ja peseytymään pyhätön ulkopuolella olevassa majassa. Uhrin palatessa pappi puhalsi liitupölyä tytön vartalon päälle ja voiteli savea hänen otsaan merkatien hänet, jotta henget voivat tunnistaa hänen sielunsa, jota tarjotaan heille. Sitten pappi pyysi tyttöä polvistumaan hänen eteensä vannaokseen valan. Rituaalin jälkeen pappi nosti uhrin ja

¹⁸⁹ van Dijk 2001, s. 568

¹⁹⁰ Carling 1.7.2005; van Dijk 2001, s. 571; Carling 1.7.2005

¹⁹¹ van Dijk 2001, s. 571

¹⁹² Ibid., s. 564

¹⁹³ Ibid., s. 571

¹⁹⁴ Okojie ym. 2003, s. 66; van Dijk 2001, s. 569

¹⁹⁵ UNICRI 2010, s. 38

¹⁹⁶ CNN 1.4.2011

¹⁹⁷ ECPAT UK 29.10.2012

¹⁹⁸ van Dijk 2001, s. 570

¹⁹⁹ Ibid., s. 566

²⁰⁰ Ibid., s. 570

²⁰¹ Ibid., s. 571

²⁰² The Independent 7.4.2011

²⁰³ Aghatise 2002, s. 10

²⁰⁴ UNICRI 2010, s. 56-57

loilleen. Uhri vaikutti huojentuneelta ja sanoi tunteneensa olonsa turvalliseksi papin käsissä. Tämän papin pyhättö oli täynnä juju-fetissejä: helistimiä, sulista tehtyjä epäjumalan kuvia, luita ja simpukankuoria, sekä sulatusastioita, jotka oli täytetty vaalealla jauheella.²⁰⁵

Yhdessä rituaalissa tyttö riisuttiin ja häntä viilleltiin partaterällä, jotta hänestä saatiin kerättyä verta. Hänen karvat ajeltiin ja hänet pakotettiin makaamaan alasti suljetussa arkussa tuntikausia. Sitten hänen täytyi niellä raaka kanan Sydän. Toisessa tapauksessa tyttö vietiin joelle, jossa hänen täytyi syödä valkoista savea, ottaa vastaan kivi papin suusta omaan suuhunsa, hänelle annettiin mustaa saippuaa peseytymiseen ja raaka kananmuna syötäväksi.²⁰⁶ Näiden rituaalien tarkoitus oli pelotella uhreja ja varmistaa, että he eivät paljastaisi mitään kokemuksistaan.²⁰⁷

2.2. Jujun vaikutukset

Uhrit ottavat juju-seremoniassa vannotun valan erittäin vakavasti,²⁰⁸ minkä vuoksi sitä ei olla valmiita rikkomaan helposti. Vala ei ole uudelleen neuvoteltavissa,²⁰⁹ ja sen koetaan velvoittavan riippumatta siitä missä uhrit oleskelevat.²¹⁰ Tämän vuoksi suurin osa uhreista ei tee yhteistyötä kohdemaiden viranomaisten kanssa,²¹¹ mikä vastaavasti vaikeuttaa oikeustoimia ihmiskauppiaita vastaan.²¹² Usko jujuun on usein niin vahva, että kadulta ns. pelastetut ihmiskaupan uhrit saattavat pyrkiä palaamaan kadulle ja ihmiskauppiaidensa luokse niin pian kuin mahdollista.²¹³ Hollannissa raportoitiin 1990-luvulla voodooalla hallittujen alaikäisten prostituoitujen tärisevän pelosta ja saavan jopa erilaisia hallitsemattomia kohtauksia poliisikuulusteluissa. Tytöille oli tärkeää saada heidän ”pakettinsa” itselleen, ja nämä paketit vaikuttivat pitävän tytöt ihmiskauppiaidensa vallassa.²¹⁴

Juju-rituaalit voivat aiheuttaa uhreille vakavia psykologisia ja jopa psykiatrisia ongelmia,²¹⁵ ja heillä voi kestää vuosia, että he toipuvat tai tuntevat olonsa turvalliseksi jujusta.²¹⁶ Heidän kokemansa post-traumaattisen stressin oireet tuntuvat vahvistavan sitä, että henget rankaisevat valan rikkomisesta. Nigerianlaisilla uhreilla esiintyy usein post-traumaattisen stressin oireita, ja siihen liittyvät psyykkiset ja psykosomaattiset oireet, sekä muut mahdolliset ongelmat tulkitaan jujun seurauksiksi.²¹⁷ Erään uhrin kerrotaan viettäneen useita kuukausia sairaalassa palattuaan Euroopasta Nigeriaan. Hän koki olevansa tulossa hulluksi, minkä vuoksi hänet vietiin helluntailaiskirkkoon vapautumaan voodoovalasta.²¹⁸ Psykologisen luonteensa vuoksi uhrit eivät ole turvassa juju-valaan liittyvältä subjektiiviselta pelolta. Vaikka uhri saisi oleskeluluvan kohde-
maassa, hän voi silti pelätä juju-papin voivan tappa hänet. Tämän vuoksi psykoterapia on tärkeää.²¹⁹

²⁰⁵ The Independent 7.4.2011

²⁰⁶ BBC 7.7.2011

²⁰⁷ Ibid.

²⁰⁸ Carling 1.7.2005

²⁰⁹ UNICRI 2010, s. 38

²¹⁰ Danish Immigration Service 4/2008, s. 23-24

²¹¹ Ibid.

²¹² Think Africa Press 17.9.2012; Aghatise 2002, s. 8

²¹³ van Dijk 2001, s. 565

²¹⁴ Ibid., s. 564

²¹⁵ Aghatise 2002, s. 6; Danish Immigration Service 4/2008, s. 22-23

²¹⁶ ECPAT UK 29.10.2012

²¹⁷ Think Africa Press 17.9.2012; Aghatise 2002, s. 8

²¹⁸ Okojie ym. 2003, s. 66

²¹⁹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 23-24

Girls' Power Initiative – järjestö (GPI) on käyttänyt kristinuskoa vähentämään juju-pappien valtaa ja vaikutusta ihmisiin, sekä vastustamaan perinteisiä henkiä, jolloin rituaaleilla ei ole enää vaikutusta uhreihin.²²⁰ NAPTIP on tehnyt ratsioita pyhättöihin Edossa pysäyttääkseen jujun käytön ihmiskaupassa, ja todistajien suojeluun on otettu joitain juju-pappeja, jotka ovat paljastaneet ihmiskauppiaita.²²¹ NAPTIP on ratsioissaan ottanut haltuunsa tavaroita, joita uhrit ovat joutuneet jättämään sinne seremonioissa.²²²

Kaikki uhrit eivät välttämättä käytä termiä voodoo kuvaillessaan kokemuksiaan juju-seremonioista pyhätöissä, eikä rituaaleja itsessään välttämättä koettu ahdistaviksi ja pakottaviksi.²²³ Carlingin mukaan voodooosta tulee vasta sitten ahdistava osa sopimusta, jos nainen yrittää rikkoa sopimuksen.²²⁴ Jos uhri haluaa päästä pois prostituutioverkostosta, hän voi joutua kokemaan fyysistä väkivaltaa ja jujulla uhkailua.²²⁵ Van Dijkin mukaan jotkut uhrit käyttävät sanaa voodoo kuvatessaan pelottavia rituaaleja, joita heille on tehty Euroopassa. Voodooilla on hänen mukaansa tällöin viitattu tavallaan epäaitoon rituaaliin, joka on suoritettu vain ihmiskauppiaan taloudellisten tavoitteiden vuoksi, eikä sitä ole suorittanut rituaalin asiantuntija.²²⁶

Nigerilaiset ihmiskaupan uhrit Italiassa ovat kuvailleet kokemuksiaan uhreina seuraavin jujuun liittyvin ilmaisin:

*“I’ve got a snake in my head”, “There’s a snake in my belly”, “I can feel the water in my head”, “Cool my head”, “I’m possessed,” “Last night there were ants coming out of my feet”, “The other night I went to Benin City and I came back this morning”, “I hear voices that tell me to go back home because my parents are in danger”, “I want to go to sleep and never wake up again”, “Break my head open to get out the poison they made me swallow”.*²²⁷

3. IHMISKAUPAN UHRIEN OLOSUHTEET ITALIASSA

Matka Nigeriasta Italiaan on ihmiskaupan uhreille usein pitkä ja raskas, ja se voi jossain tapauksissa kestää vuosia. Monet raikataan matkan aikana.²²⁸ Useimmille uhreille työn luonne saattaa selvitä vasta kohteessa saapumispäivänä²²⁹ tai pari päivää saapumisen jälkeen. Madamet saattavat viedä heidät ostamaan uuteen työhön sopivia ”työvaatteita”, eli niukkoja paitoja, lyhyitä hameita, käsilaukun ja peruukin,²³⁰ ja uhrit laitetaan liittymään edeltäjiensä joukkoon kadulla.²³¹ Edeltäjien tehtävä on kannustaa ja opettaa uusia uhreja työhönsä.²³² Uhreja voidaan myös initoida prostituutioon pahoinpitelemällä tai raiskaamalla heidät.²³³

Yleensä uhreilta viedään matkustusasiakirjat kohteeseen saavuttaessa, jotta he paperittomina pelkäisivät viranomaisia ja olisivat riippuvaisempia ihmiskauppiaista.²³⁴ Laiton asema hallitsee-

²²⁰ Landinfo 5/2006, s. 15

²²¹ Landinfo 5/2006, s. 15

²²² Danish Immigration Service 4/2008, s. 23

²²³ van Dijk 2001, s. 571

²²⁴ Carling 1.7.2005

²²⁵ Ibid.

²²⁶ van Dijk 2001, s. 572

²²⁷ UNICRI 2010, s. 69

²²⁸ Pascoal 19.12.2012, s. 26

²²⁹ Okojie ym. 2003, s. 69

²³⁰ Ibid., s. 66

²³¹ Ibid., s. 67

²³² Ibid., s. 56–57

²³³ UNODC 2005, s. 27

²³⁴ Okojie ym. 2003, s. 65

kin uhrien elämää Italiassa velan lisäksi.²³⁵ Uhrin kokevat, että he eivät voi jättää madamejaan laittoman asemansa vuoksi, koska heidän mahdollisuutensa löytää toinen työ ovat rajalliset ja velka täytyy maksaa.²³⁶ Ihmiskauppiat voivat kätkeä uhreja hakemaan Italiasta turvapaikkaa kertomalla ulkoa opeteltu tarina. Päätöksen saaminen kestää kuusi kuukautta ja odotusajaksi hakijoille myönnetään väliaikainen oleskelulupa.²³⁷ Bayen tietojen mukaan kestäisi kuusi kuukautta ennen kuin näitä hakemuksia edes käsitellään,²³⁸ ja 99 % nigerialaisten turvapaikkahakemuksista hylätään, sillä heidän kertomansa perusteet eivät oikeuta turvapaikkaan. Ainakin Torinossa poliisi uskoo kaikkien nigerialaisten naisten olevan ihmiskaupan uhreja.²³⁹ Monet uhrin eivät tiedä miten oleskelulupaa tai työlupaa haetaan ja prosessien etenemisestä on erilaisia käsityksiä. Joidenkin madamet auttavat heitä hakuprosessissa, kun taas toiset hoitavat kaiken itse.²⁴⁰

Madamen ja uhrin suhde voi olla samaan aikaan sekä hyväksikäyttävä että suojeleva, mutta se ei koskaan ole tasapuolinen ja madame käyttää sitä vain omaksi edukseen. Madame päättää siitä, millainen suhde uhrilla on häneen, kuinka paljon uhrin on tienattava, miten uhrin tulee puheutua ja mitä hänen tulee sanoa kohdatessaan viranomaisia tai muita ihmiskauppiaita. Madame voi eristää uhrin päiväkausiksi, jos tämä ei tottele. Madame voi valita uhrien joukosta suosikkityttönsä sillä perusteella, että tämä on kuuliainen ja tienaa paljon, ja siten voi vahtia muita tyttöjä. Madame antaa suosikkinsa nousta ryhmähierarkiassa, vaikka suosikki pysyy kuitenkin täysin alistetussa asemassa madameen nähden.²⁴¹ Kaikesta huolimatta monet uhrin kokevat madamen auttajana, joka ansiosta he pääsivät pakenemaan köyhyyttä Nigeriassa.²⁴²

3.1. Ihmiskauppiaille jääty velka

Suurin osa uhreista odottaa velkaantuvansa ihmiskauppiaille, mutta he saavat tietää velan suuruuden vasta saavuttuaan Eurooppaan.²⁴³ Jotkut tietävät velan todellisen määrän alusta lähtien, mutta eivät välttämättä ole käsittäneet kuinka paljon rahaa se todellisuudessa on, tai mitä heidän tulee tehdä maksaakseen sen.²⁴⁴ Monet ovat luulleet, että heille Nigeriassa kerrottu velan suuruus olisi ilmoitettu Nigerian valuutassa nairoissa. Vasta perillä heille on selvinnyt, että velka olikin ilmoitettu euroissa, tai he eivät tienneet tai ymmärtäneet euron kurssia.²⁴⁵ Uhreilla ei usein ole etukäteen ollut tietoa kauanko velan takaisinmaksaminen voisi kestää,²⁴⁶ ja heidän on annettu ymmärtää, että summa on helppo tienata muutamassa kuukaudessa.²⁴⁷

Matkustustavoista riippuen matkasta jäädään velkaa 35 000 - 60 000 €, joskus jopa 70 000 - 80 000 €,²⁴⁸ vaikka matkaan ja tarvittaviin asiakirjoihin kuluu rahaa huomattavasti vähemmän.²⁴⁹ Lentomatkustaminen on merimatkaa kalliimpaa matkustusasiakirjojen hankkimisen kustannusten ja lentolippujen hintojen vuoksi. Siitä jäädään usein velkaa 55 000 – 60 000 € ja merimat-

²³⁵ Baye 2012, s. 25

²³⁶ Ibid., s. 21-22

²³⁷ Baye 2012, s. 23

²³⁸ Ibid., s. 24

²³⁹ Ibid.

²⁴⁰ Skilbrei & Tveit 2007, s. 30

²⁴¹ UNICRI 2010, s. 45

²⁴² Aghatise 2002, s. 11

²⁴³ Landinfo 5/2006, s. 9

²⁴⁴ Carling 1.7.2005

²⁴⁵ Voice of America 21.11.2012; Baye 2012, s. 20; Baye & Heumann 2014, s. 88; Landinfo 5/2006, s. 9

²⁴⁶ Baye 2012, s. 20; UNODC 2005, s. 27; Baye & Heumann 2014, s. 88

²⁴⁷ Okojie ym. 2003, s. 66; Pascoal 19.12.2012, s. 18

²⁴⁸ Baye 2012, s. 20; UNODC 2005, s. 27; Baye & Heumann 2014, s. 88; Bonetti 2011, 266-267; Carling 1.7.2005; Economist 22.4.2004; Skilbrei & Tveit 2007, s. 27-28; Pascoal 19.12.2012, s. 17

²⁴⁹ Carling 1.7.2005; Economist 22.4.2004; Skilbrei & Tveit 2007, s. 27-28; Pascoal 19.12.2012, s. 17

kasta 50 000 €²⁵⁰ Madame voi väittää sijoittaneensa koko velkasumman matkan kustannuksiin.²⁵¹ Uhreilla kestää yleensä yhdestä kolmeen tai neljään vuotta maksaa velka takaisin.²⁵² 35 000 – 50 000 € suuruisia velkaa maksetaan yleensä 2-5 vuotta.²⁵³ Velkaa lisätään joskus rangaistuksena huonosta käytöksestä, tai takaisinmaksun kestoja voidaan yrittää muulla tavoin pidentää.²⁵⁴ Mahdolliset abortit ja raskaus lisäävät velkaa, ja matkan aikana raskaaksi tulleiden velkaan voidaan lisätä sakkoa jopa 10 000 € tai enemmän.²⁵⁵ Muista lähteistä poiketen Aghatisen mukaan velka olisi maksettava takaisin jopa kuukausien sisällä töiden aloittamisesta, tai muuten madame voi pahoinpidellä uhrin tai hänen perheensä Nigeriassa.²⁵⁶

Madamet keräävät uhrien ansaitsemat rahat päivittäin tai viikoittain, ja kirjaavat summat tarkasti ylös.²⁵⁷ Jos uhri ei madamen mielestä tienaa tarpeeksi, hänet voidaan pahoinpidellä.²⁵⁸ Velan lisäksi uhrin joutuvat maksamaan madamelle kuukausittain noin 100 € ruuasta, 250€ majoituksesta, 250€ työpaikasta kadulla (*joint*), sekä lisäksi vaatteista, kosmetiikasta, kuljetuksista ja muista henkilökohtaisista kuluista.²⁵⁹ Nämä kulut vähennetään yleensä suoraan palkasta.²⁶⁰ Jos madame ei asu uhriensa kanssa tai lähellä heitä, voidaan ansiot tarvittaessa lähettää hänelle Western Unionin tai jonkun laittoman palvelun kautta.²⁶¹

Okojien ym. mukaan Italiassa madamet maksavat paikalliselle mafialle vuokraa niistä katuosuuksista, joilla heidän prostituoitunsa työskentelevät.²⁶² Castel Volturnossa paikallinen Camorra-mafia antaa nigerialaisen mafian toimia rauhassa alueella kadunvuokrauksesta saamaansa osuutta vastaan.²⁶³ Myös Torinossa paikallinen mafia on mukana katuosuuksien vuokrauksessa, mutta Palermossa paikallinen mafia Cosa Nostra ei vaikuta olevan tällaisessa toiminnassa mukana.²⁶⁴

Uhreille jää usein hyvin vähän rahaa itselleen tai kotiin lähetettäväksi velan lyhennyksen ja muiden kulujen jälkeen.²⁶⁵ Yleensä uhrin eivät saa lähettää rahaa kotiin ennen kuin koko velka on maksettu. Jotkut yrittävät piilottaa osan tienesteistä eri paikkoihin, jotta saisivat salaa lähetettyä rahaa kotiin.²⁶⁶ Mikäli he jäävät rahan lähettämisen kiinni, heidän velkaansa voidaan lisätä sakko²⁶⁷ tai heidät voidaan pahoinpidellä.²⁶⁸ Joskus madamet saattavat kuitenkin auttaa uhreja lähettämään rahaa kotiin, etenkin jos sukulaiset ovat valittaneet.²⁶⁹

Madame päättää lopulta milloin uhri on maksanut velkansa.²⁷⁰ Jotkut madamet ilmiantavat uhrinsa poliisille juuri ennen, kuin nämä ovat maksaneet velkansa loppuun. Näin he saavat heidät

²⁵⁰ Baye 2012, s. 20; UNODC 2005, s. 27; Baye & Heumann 2014, s. 88

²⁵¹ UNODC 2005, s. 27; Baye 2012, s. 20; Baye & Heumann 2014, s. 88

²⁵² Carling 1.7.2005; Baye 2012, s. 22

²⁵³ Okojie ym. 2003, s. 66; Baye & Heumann 2014, s. 91; Pascoal 19.12.2012, s. 18

²⁵⁴ Carling 1.7.2005

²⁵⁵ Pascoal 19.12.2012, s. 17, 26

²⁵⁶ Aghatise 2002, s. 5

²⁵⁷ Okojie ym. 2003, s. 67; UNICRI 2010, s. 45

²⁵⁸ Okojie ym. 2003, s. 67

²⁵⁹ Bonetti 2011, 266–267; Maragnani & Aikpitanyi 2007 teoksessa: Pascoal 19.12.2012, s. 22

²⁶⁰ Okojie ym. 2003, s. 67

²⁶¹ Pascoal 19.12.2012, s. 17–18

²⁶² Okojie ym. 2003, s. 87

²⁶³ Pascoal 19.12.2012, s. 22

²⁶⁴ Ibid., s. 28-29

²⁶⁵ Okojie ym. 2003, s. 67

²⁶⁶ Okojie ym. 2003, s. 67; Baye & Heumann 2014, s. 91

²⁶⁷ Baye 2012, s. 22

²⁶⁸ Okojie ym. 2003, s. 67

²⁶⁹ Ibid.

²⁷⁰ UNODC 2009: 45

pois markkinoilta kilpailemasta uusien, madamelle rahaa tienaaivien uhrien kanssa.²⁷¹ Madamet ilmiantavat myös hankaliksi ja tottelemattomiksi kokemiaan naisia poliisille.²⁷²

On yleistä, että uhrit jäävät työskentelemään madamelle maksettuaan velkansa, ja useista uhreista itsestään tulee lopulta madameita tai ihmiskauppiaita.²⁷³ Nigerianlaisten ihmiskaupalle onkin tyypillistä itseään uudistava organisaatorakenne.²⁷⁴ Kaikilla uhreilla ei ole velan takaisinmaksun jälkeenkään vapautta tehdä mitä haluavat tai lopettaa prostituutiota. Mistään muusta heille tarjolla olevasta työstä saatavilla tuloilla he eivät pystyisi elättämään itsensä lisäksi perhettään Nigeriassa.²⁷⁵

Joidenkin naisten on kerrottu lopettaneen maksamasta velkaa, sillä heidän mielestään se oli ollut kohtuuttoman suuri, työolosuhteet sietämättömät, tai molempia.²⁷⁶ Tieto siitä, että sopimus ei kuitenkaan kestä ikuisesti saattaa vakuuttaa jotkut uhrit pitämään sopimuksesta kiinni sietämättömistä työ- ja asuinolosuhteista huolimatta.²⁷⁷

3.2. Ihmiskaupan uhrien arki Italiassa

Uhrit elävät ja työskentelevät Italiassa nigerialaisen madamen alaisuudessa.²⁷⁸ He asuvat usein ahtaissa huoneissa jakaen huoneen, ja joskus jopa sängytkin, 4-5 muun tytön, ja joskus myös madamen kanssa.²⁷⁹ Uhrit saattavat kutsua toisiaan "siskoiksi" ja nuorimpia tyttöjä "vauvoiksi". Tämä viittaa siihen, että heidän välillään olisi jonkinlainen side, joka toimii korvikkeena heidän perheilleen Nigeriassa.²⁸⁰ Madamet voivat ottaa hyväntekijän roolin viemällä uhrinsa ostoksille tai auttaen heitä lähettämään rahaa kotiin, vahvistaen siten sidettä heidän välillään.²⁸¹

Pascoal mukaan tyypillinen madame yleensä asuu tyttöjen kanssa. Kuitenkin hänen haastatteleman metodistipastorin mukaan suurin osa Palermossa työskentelevien uhrin madameista asuisi Palermon ulkopuolella, ja että tiedossa olisi myös tapauksia, joissa madame asuu Palermossa ja tyttö toisessa Italian kaupungissa.²⁸²

Uhrien liikkumista ja yhteydenpitoa sukulaisten ja ystävien kanssa rajoitetaan Italiassa. Sukulaisten kanssa voi kommunikoida vain madamen läsnä ollessa, jotta tämä voi varmistua, ettei uhri paljasta todellista tilannettaan.²⁸³ Pascoal mukaan uhrit vaihtavat säännöllisesti kaupunkia välttyäkseen viranomaisten tunnistamiselta, tai muodostamasta suhteita paikallisiin ihmisiin, jotka saattaisivat yrittää saada heidät pois kadulta.²⁸⁴

Nigerialaiset prostituoidut työskentelevät Italiassa yleensä kaduilla. Madameilla on merkityt kadut tai osiot kadulla, joilla heidän uhrinsa työskentelevät, ja he maksavat niistä paikalliselle mafialle.²⁸⁵ Jotkut madamet tekevät yhteistyötä muiden alueella toimivien madamejen kanssa.²⁸⁶

²⁷¹ Okojie ym. 2003, s. 67; Landinfo 5/2006, s. 10

²⁷² Landinfo 5/2006, s. 10

²⁷³ Okojie ym. 2003, s. 67; Carling 1.7.2005

²⁷⁴ Carling 1.7.2005

²⁷⁵ Skilbrei & Tveit 2007, s. 35

²⁷⁶ Ibid., s. 34

²⁷⁷ Carling 1.7.2005

²⁷⁸ Carling 1.7.2005; Achebe 2004, s. 182

²⁷⁹ Okojie ym. 2003, s. 70

²⁸⁰ Pascoal, 19.12.2012, s. 14

²⁸¹ UNODC 2009, s. 45

²⁸² Pascoal 19.12.2012, s. 34

²⁸³ Okojie ym. 2003, s. 64, 66

²⁸⁴ Pascoal 19.12.2012, s. 17–18

²⁸⁵ Okojie ym. 2003, s. 87

Laiton asema maassa pitää uhrin varuillaan ja saa heidät juoksemaan karkuun poliisin nähdes-
sään.²⁸⁷ Madamejen agentit vahtivat uhrien liikkeitä matkapuhelinten avulla ja joskus partioimal-
la kaduilla varmistaakseen, että uhrin eivät yritä ottaa yhteyttä kehenkään.²⁸⁸

Vaikka monet uhrin tietävätkin päätyvänsä prostituoiduiksi, heillä ei todennäköisesti ole käsitystä
todellisista työolosuhteista Italian kaduilla. Uhrin joutuvat pitämään niukkoja vaatteita sateella ja
pakkasilla ja työskentelemään yöt läpeensä. Uhreilta viedään heidän tienestinsä ja he kokevat
väkivaltaa madameilta ja asiakkailta.²⁸⁹ Työtä voidaan tehdä kahdessa vuorossa, päivänvuoron
kestäessä klo 10–20 ja yövuoron klo 21–05.²⁹⁰ Uhrin seisovat tien sivussa odottaen asiakkaita ja
auton pysähtyessä viereen, he hyppäävät kyytiin. Asiakas palauttaa uhrin samaan paikkaan.²⁹¹

Prostituutiomarkkinoilla afrikkalaisia naisia pidetään toisen luokan prostituoituina, minkä vuoksi
he saavat vähemmän rahaa palveluistaan. Autossa toiminnasta he voivat veloittaa vain 10–15€,
kun taas itäeurooppalaiset veloittavat samasta palvelusta 25€.²⁹² Nigerianlaisia prostituoituja pi-
detään usein muita aggressiivisempina asiakkaiden hankkimisessa. Muun maalaiset prostituoit-
ut myös syyttävät nigerialaisia siitä, että he myyvät seksiä markkinahinnan alla ja ovat usein
valmiita suojaamattomaan seksiin.²⁹³

Uhreilla on korkea riski saada HIV/AIDS ja 10–15 % kadulla työskentelevistä naisista on HIV-
positiivisia.²⁹⁴ Monet uhrin pelkäävät käydä sairaalassa Italiassa oleskeluluvan puuttumisen
vuoksi tai heidän madamensa eivät päästä heitä sairaalaan, koska pelkäävät poliisin ottavan
heidät kiinni. Monet eivät tiedä paperittomille siirtolaisille tarjolla olevista sosiaali- ja terveyspal-
veluista. Italiassa on mahdollista hankkia virallinen asiakirja nimeltä *Tesseræ IS/* (Informazioni
Sanitarie Immigranti), joka mahdollistaa myös paperittomien ulkomaalaisten pääsyn terveyspal-
veluihin. Vaikka prostituoiduilla on lukuisia terveysongelmia, erityisesti vatsakipuja, monet silti
karttavat sairaaloita karkotuksen pelossa.²⁹⁵

Suojaamattomista yhdynnöistä ja raiskauksista seuraa sukupuolitautilien lisäksi epätoivottuja
raskauksia, joita seuraavat usein pakkoabortit.²⁹⁶ Monet uhrin joutuvat tekemään useamman
kuin yhden abortin.²⁹⁷ Uhrin voidaan pakottaa tekemään abortin ilman anestesiaa,²⁹⁸ ja madamet
voivat hoitaa abortit verestä ja yrteistä tehdyillä sekoituksilla.²⁹⁹ Abortti on nigerialaisille naisille
erittäin vakava asia, sillä heidän kulttuurissaan lapset on siunaus ja äitiyttä arvostetaan suures-
ti.³⁰⁰

Viime aikoina monet uhrin ovat jättäneet abortin tekemättä ihmiskauppioiden kehotuksesta, jotta
heillä olisi paremmat mahdollisuudet hakea turvapaikkaa ja välttyä karkotukselta.³⁰¹ Vauvat ovat

²⁸⁶ Ibid.

²⁸⁷ Baye 2012, s. 28

²⁸⁸ Okojie ym. 2003, s. 65

²⁸⁹ Okojie ym. 2003, s. 65

²⁹⁰ Achebe 2004, s. 182

²⁹¹ Okojie ym. 2003, s. 67

²⁹² Bonetti 2011, 266–267

²⁹³ Carling 2006, s. 44

²⁹⁴ Bonetti 2011, 267

²⁹⁵ Baye 2012, s. 25

²⁹⁶ Bonetti 2011, 267

²⁹⁷ Pascoal 19.12.2012, s. 25

²⁹⁸ Aghatise 2002, s. 6

²⁹⁹ Pascoal 19.12.2012, s. 30

³⁰⁰ Bonetti 2011, s. 267; Pascoal 19.12.2012, s. 25

³⁰¹ Pascoal 19.12.2012, s. 25

etu uhrille oleskeluluvan saamiseksi, mutta etu myös ihmiskauppiaille, joka pystyy näin pitämään uhrin Italiassa kadulla ja lisätä uhrin velkaa.³⁰²

Lapsia voidaan käyttää uhrien kiristyskeinona esimerkiksi uhkaamalla v viedä lapset äideiltään.³⁰³ Myös Italian sosiaalipalvelut voivat viedä lapset, mikäli äidit eivät jätä prostituutiota. Samaan aikaan ihmiskauppiat uhkaavat uhrien lapsia, jos uhri jättää prostituution. Tämä tekee monen uhrin tilanteesta todella vaikean. Jos madame ei hyväksy lasta, se voidaan lähettää Nigeriaan perheen hoidettavaksi. Uhrin perhe voi tällöin vaatia tätä tienaamaan enemmän rahaa vedoten siihen, että lapsi on sairas tai tarvitsee rahaa koulua varten.³⁰⁴

3.3. Ihmiskaupan uhrien kokema väkivalta

Uhrit kokevat usein fyysistä väkivaltaa madamejen, ihmiskauppioiden ja asiakkaiden, sekä joskus myös poliisien taholta.³⁰⁵ Heillä on usein myös ongelmia kilpailevien prostituoitujen kanssa.³⁰⁶ Ihan kaikki uhrit eivät kuitenkaan ole kokeneet väkivaltaa, erityisesti sellaiset, jotka ovat muuttaneet Italiaan yli 10 vuotta sitten.³⁰⁷ Nigerianiset uhrit eivät koe enempää väkivaltaa asiakkaidensa taholta kuin muun maalaiset prostituoitut, mutta he ovat näitä haavoittuvampia halveksunnan ja alhaisemman prostituutiomarkkina-asemansa vuoksi. He kokevat väkivaltaa myös kilpailevilta prostituutioryhmiltä, jotka voivat yrittää pelotella heitä pois markkinoilta.³⁰⁸ Uhrit joutuvat kokemaan myös sanallista väkivaltaa,³⁰⁹ ja heitä pelotellaan sillä, että Italian poliisi ampuu tyttöjä, joilla ei ole oleskelulupaa.³¹⁰

Ihmiskauppiat tai madamet käyttävät yleensä väkivaltaa uhreja kohtaan, jos he kieltäytyivät prostituoimasta itseään, erityisesti Italiaan saavuttaessa, eivät tienaa tarpeeksi,³¹¹ tai eivät muuten tottele.³¹² Väkivallalla myös uhkaillaan uhria sekä hänen vanhempiaan ja sukulaisiaan Nigeriassa,³¹³ ja uhrien perheiden kimppuun on myös hyökätty Nigeriassa.³¹⁴

Uhrit pakotetaan työskentelemään sairaina, kuukautisten aikaan ja raskaana ollessaan.³¹⁵ Vaikka väkivalta on yleistä, se ei jujun vuoksi ole välttämättä tarpeellista tai mikään sääntö nigeriailaisten ihmiskaupassa.³¹⁶ Jujulla uhkailu voi usein riittää saamaan uhrit tottelemaan.³¹⁷

Madamejen on kerrottu käyttäneen silitysraudalla polttamista yhtenä rangaistuksen muotona.³¹⁸ Joitain uhreja on kahlittu sänkyihin, jotta he eivät karkaisi silloin, kun heidän madamensa on poissa.³¹⁹ Erästä uhria oli kidutettu polttamalla tupakalla ympäri kehoa, pakottamalla hänet pol-

³⁰² Pascoal 19.12.2012, s. 30

³⁰³ Aghatise 2002, s. 6

³⁰⁴ Pascoal 19.12.2012, s. 26

³⁰⁵ Baye 2012, s. 26; Baye & Heumann 2014, s. 90-91; Okojie ym. 2003, s. 65; Aghatise 2002, s. 10; Peano 2013, s.

9

³⁰⁶ Peano 2013, s. 9

³⁰⁷ Baye 2012, s. 26

³⁰⁸ Carling 2006, s. 49

³⁰⁹ Aghatise 2002, s. 10

³¹⁰ Ibid., s. 6

³¹¹ Baye 2012, s. 26; Okojie ym. 2003, s. 65

³¹² Baye & Heumann 2014, s. 91

³¹³ Baye 2012, s. 13

³¹⁴ Aghatise 2002, s. 6

³¹⁵ Ibid.

³¹⁶ Carling 2006, s. 48

³¹⁷ Aghatise 2002, s. 10

³¹⁸ Okojie ym. 2003, s. 65; Baye 2012, s. 26; Aghatise 2002, s. 6

³¹⁹ Baye 2012, s. 26

vistumaan happoon ja hänen päänahkansa oli melkein poistettu.³²⁰ Uhreja raiskataan ja käytetään myös seksuaalisesti hyväksi,³²¹ ja heitä on myös vuokrattu pornografisiin elokuviin ja muihin seksuaalisesti perversseihin tekoihin.³²² Eräs 16-vuotias uhri oli joukkoraiskattu, koska hän oli neitsyt ja kieltäytyi prostituutiosta.³²³ Äärimmäisissä tapauksissa ihmiskauppiat ovat tappa-
neet uhrinsa.³²⁴

Asiakkaiden taholta koettua väkivaltaa ovat yleisimmin varkaus, väkisinmakaaminen ja hyväksikäyttö, sekä poikkeuksina kiduttaminen ja murha.³²⁵ Uhreja pakotetaan suojaamattomaan yhdyntään.³²⁶ Ihmiskaupan uhrit ovat helppoja hyväksikäytön ja kaltoin kohtelun kohteita, sillä asiakkaat tietävät, ettei heitä auta kukaan.³²⁷ Toisaalta asiakkaat saattavat tarjota uhreille apua maksamalla heidän velkansa tai viemällä heidät poliisille, ja jotkut menevät naimisiin uhrien kanssa.³²⁸ Uhrit kokevat kaduilla väkivaltaa myös ohikulkevalta nuorisolta, joka voi joskus hyökätä heidän kimppuunsa ja heitellä heitä erilaisilla inhottavilla asioilla.³²⁹

3.4. Ihmiskaupan uhrien saama apu Italiassa

Italian hallituksen vuonna 1998 luoma sosiaalisen suojelun ohjelma (Artikla 18 Italian lainsäädännössä) tarjoaa sosiaalista suojelua ja avustusta väkivallan ja äärimmäisen hyväksikäytön uhreille sekä mahdollisuuden saada laillinen oleskelulupa humanitaarisin perustein (Presidential decree No 394 of 1999). Ohjelma kuitenkin suojelee ainoastaan sellaisia uhreja, jotka kärsivät vakavista väkivallan muodoista, ja jos heidän tarjoamansa tieto auttaa ihmiskauppioiden kiinniottamisessa ja tuomitsemisessa.³³⁰ Yhtenä kriteerinä suojeluohjelmaan pääsemiselle ja siinä pysymiselle on prostituution hylkääminen.³³¹ Suurin osa naisista ei pääse ohjelman piiriin, sillä he eivät täytä pääsyvaatimuksia.³³² Ohjelmasta hylkääminen johtaa yleensä Nigeriaan palauttamiseen, mutta monet palautetuista palaavat takaisin mahdollisuuden saadessaan.³³³

Suojeluohjelmassa uhri voi nostaa kanteen poliisille kahdella tavalla, joko oikeudellista tai sosiaalista kanavaa pitkin. Oikeudellisessa kanavassa uhri tekee virallisen valituksen poliisille ja antaa tärkeitä todisteita ihmiskauppiaita vastaan nostettavassa oikeusjutussa. Sosiaalisessa kanavassa uhri antaa poliisille epävirallisen raportin eikä nosta syytettä ihmiskauppiaita vastaan. Poliisi priorisoi oikeudellista reittiä sosiaalisen kustannuksella.³³⁴ Tämän vuoksi uhrit, jotka ovat sukua, rakastavia tai muuten sidoksissa ihmiskauppiaseen tai madameen, eivät välttämättä ilmoita uhriksi joutumisestaan poliisille.³³⁵ Uhrien sukulaisia Nigeriassa usein uhkaillaan ja heitä kohtaan käytetään väkivaltaa jos nainen todistaa ihmiskauppiaitaan vastaan Italiassa, mutta näitä ei oteta vakavissaan Italian oikeudessa.³³⁶

³²⁰ Ibid., s. 27

³²¹ Okojie ym. 2003, s. 64; Aghatise 2002, s. 10

³²² Okojie ym. 2003, s. 67

³²³ Baye 2012, s. 26

³²⁴ Okojie ym. 2003, s. 66

³²⁵ Baye 2012, s. 27; Okojie ym. 2003, s. 66

³²⁶ Aghatise 2002, s. 6

³²⁷ Baye 2012, s. 27

³²⁸ Ibid.

³²⁹ Okojie ym. 2003, s. 70

³³⁰ Baye 2012, s. viii; Baye 2012, s. 3

³³¹ Baye & Heumann 2014, s. 96

³³² Baye 2012, s. 3

³³³ Danna 2007, s. 245 teoksessa: Baye 2012, s. 3

³³⁴ Baye 2012, s. 17

³³⁵ Baye 2012, s. 28

³³⁶ Peano 2013, s. 12

Käytännössä uhrille myönnetään oleskelulupa ja pääsy suojeluohjelmaan vain jos hän on valmis nostamaan syytteen hyväksikäyttäjään vastaan, eli valitsee oikeudellisen kanavan. Laki ei tätä vaadi ja harva nainen on siihen valmis.³³⁷ Suojeluohjelmaan päästäkseen uhrin on kerrottava vakuuttava ja dramaattinen tarina.³³⁸ Yksi pääsykriteeri on käytännössä Italiassa vietettyjen vuosien määrä, vaikka se ei lue toimintaperiaatteissa.³³⁹ Jos uhri on viettänyt Italiassa liian kauan, eli yli neljä vuotta, oletetaan, että tämä olisi jo maksanut velkansa ja häntä kohtaan herää epäilyksiä.³⁴⁰ Nigerianlaisia naisia Italiassa pidetään lähtökohtaisesti prostituoituina tai potentiaalisina prostituoituina, mikä on johtanut heidän turvapaikkahakemusten syrjintään sekä syrjintään suojeluohjelmaan pääsyssä. Bayen mukaan Italian ihmiskaupan vastaisia toimia muotoilee kah-tiajako ”liikaisten ja kevytkenkäisten” vapaaehtoisten prostituoitujen sekä hyväksikäytettyjen uhrin välillä,³⁴¹ ja ihmiskaupan vastaiset toimet on kohdistettu sekä prostituoituja, että ihmiskaup-piaita vastaan. Täten niiden tarkoitus ei ole pelkäämistä suojella uhreja.³⁴²

Suojeluohjelmaan päässeillä uhreilla on ollut erilaisia kokemuksia siitä, kuinka ohjelma on vastannut heidän odotuksiaan. Monet ovat olleet iloisia siitä, kuinka ohjelma on tarjonnut heille uuden elämän ja auttanut itsenäistymään.³⁴³ Todellisuudessa uhrien on kuitenkin maksettava velkansa madamelle ja siksi jotkut pakenevat suojeluohjelmasta. He eivät näe muut mahdollisuutta, sillä käytännössä he pystyvät lyhentämään velkaansa vain prostituutiolla, joka on kielletty suojeluohjelmaan osallistuvilta. Suurimmassa osassa tapauksista uhrin hyväksyvät ohjelman tarjoaman avun, mutta eivät suostu ilmiantamaan madamejaan. UNICRI:n mukaan tämän voi ajatella viestivän madamelle, että jos uhri ei ilmianna häntä, madamen ei vastavuo-roisesti tulisi koskea uhrin perheeseen tai sukulaisiin.³⁴⁴ Uhrin vaikuttavat tietävän mahdollisuuksistaan lopettaa prostituutio sekä saada halutessaan apua ja palveluita sitten, kun he itse päättävät lähteä madamen luota.³⁴⁵

J. Colen Palermossa tekemän tutkimuksen mukaan kirkon ja eri järjestöjen ihmiskaupan vastaiset hankkeet uhrien avustamiseksi ovat tuottaneet vain vähän tuloksia. Velkavankeus, ihmiskauppaverkostot ja jujun uhka ovat varmistaneet, että käytännössä kaikki uhrin pysyvät kaduilla siihen asti, kunnes ovat maksaneet velkansa ihmiskauppiailleen.³⁴⁶

Alaikäiset uhrin usein uskovat aikuisia herkemmin madamejen pystyvän mihin tahansa, kuten heidän vanhempiansa uhkailuun ja vahingoittamiseen Nigeriassa. Madamen kuvan kaikkivoipana henkilönä murttaminen on osa suojeluohjelman terapeutista työtä, jota työntekijät kutsuvat termillä ”*anti-voodonization*”.³⁴⁷ Alaikäiset uhrin hyvin usein valehtelevat olevansa vanhempia kuin ovat, koska he pelkäävät karkotusta ikänsä takia.³⁴⁸ Tämän vuoksi järjestöjen työntekijöiden on mahdotonta varmentaa kadulla työskentelevien naisten ikää, sillä heillä ei ole henkilöllisyystodistuksia.³⁴⁹ Työntekijät tunnistavatkin mahdolliset alaikäiset kokemuksen tuomalla intuitiolla.³⁵⁰

³³⁷ Baye 2012, s. 31-32; Peano 2013, s. 12

³³⁸ Baye 2012, s. 30

³³⁹ Baye & Heumann 2014, s. 96

³⁴⁰ Baye 2012, s. 30

³⁴¹ Ibid., s. 35

³⁴² Ibid., s. 11

³⁴³ Ibid., s. 29

³⁴⁴ UNICRI 2010, s. 67

³⁴⁵ Ibid., s. 76-77

³⁴⁶ Cole 2006, s. 218 teoksessa: Baye 2012, s. 3

³⁴⁷ UNICRI 2010, s. 68

³⁴⁸ Ibid., s. 81

³⁴⁹ UNICRI 2010, s. 65

³⁵⁰ Ibid., s. 65

Skilbrein ja Tveitin tutkimuksessaan haastattelemat naiset olivat lähteneet Italiasta, koska he eivät kokeneet elämäänsä siellä tyydyttäväksi. Myös sellaiset naiset, joilla oli oleskelulupa Italiaan, olivat kokeneet työolosuhteensa ja palkkansa huonoiksi, ja olivat joutuneet tekemään vasten tahtoaan osa-aikatyötä palvelualalla.³⁵¹ Yksi tutkimuksen naisista kertoi, ettei hän ollut löytänyt Italiasta töitä saatuaan avustusta, eikä hänen oleskeluluvallaan saanut työskennellä prostituoituna, minkä vuoksi hän oli lähtenyt Norjaan. Toinen nainen oli kokenut prostituution olevan Norjassa turvallisempaa kuin Italiassa, sillä Norjassa on vähemmän väkivaltaa, rikollisuutta ja parittajia.³⁵² Jotkut naiset kertoivat matkustavansa Norjaan turistiviisumilla myydäkseen seksiä, joko säännöllisesti tai erityistilanteissa, hankkiakseen rahaa suurempiin menoihin tai kohdatesaan taloudellisia ongelmia. Naiset oleskelivat Norjassa kerrallaan muutamasta viikosta jopa kolmeen kuukauteen.³⁵³

Suojelua ja palveluita tarjoavia järjestöjä Italiassa ovat muun muassa seuraavat: Città e Prostituzione -järjestö toimii Venetsia-Mestren alueella.³⁵⁴ Jerry Essan Masloo -medical and social service agency toimii Castel Volturon alueella.³⁵⁵ Liberazione e speranza -projekti toimii Novaran alueella (UNICRI:n raportissa lisää tietoa järjestön toiminnasta).³⁵⁶ Suurimmalla osalla tämän järjestön palvelemista tytöistä on hyvin alhainen koulutus ja joissain tapauksissa he ovat olleet lähes lukutaidottomia. Heillä on voinut olla myös vaikeuksia muistaa niitä paikkoja ja katuja, joissa he ovat työskennelleet.³⁵⁷

UNICRI:n mukaan Italiassa apua tarjoavien järjestöjen rahoituksessa ja henkilöstön koulutuksessa voi olla puutteita.³⁵⁸

3.5. Nigerianlaisten työskentelyalueet Italiassa

Italiassa hyvin tunnettuja nigerialaisten prostituoitujen alueita ovat Piedmontin alue (erityisesti Torino, jossa on paljon naisia Edon osavaltiota³⁵⁹), Lombardy, Veneto (pääasiassa Verona), Emilia Romagna ja Campania (Casertan ja Napolin provinssit). Näiden lisäksi nigerialaiset ovat viime vuosina siirtyneet myös uusille alueille, kuten Pohjois-Italiassa Astiin ja Novaraan, Gardajärven alueelle, Abano Termeen ja Mestreen. Keski-Italiassa nigerialaisia on rannikkoalueilla, kuten Pisasta ja Livornosta Grossetoon kulkevalla alueella, sekä Lazion alueella Civitavecchian ja Ostian ympärillä, sekä myös sisämaassa Arezzosta ja Perugiasta aina Terniin saakka. Etelä-Italiassa nigerialaisia uhreja on paljon Castel Volturonossa ja Mondragonessa, sekä rannikolla Battipagliassa, esikaupunkialueilla suurimmissa kaupungeissa Pugliassa (Foggia ja Bari, Lecce ja Brindisi), Calabrian rannikkoalueella Coriglianon ja Crotonen välissä sekä Lamezia Termen ja Tropean välissä. Nigerianlaisia on myös alkanut ilmaantua enenevässä määrin myös Sisiliaan Palermon alueelle sekä Messinan ja Catanian väliselle rannikkoalueelle.³⁶⁰

Sisiliassa suurin osa uhreista työskentelee meren lähellä, Palermossa lähellä Parco della Favoritaa ja lähellä Mondellon rantaa, sekä historiallisen keskuksessa lähellä juna-asemaa.³⁶¹ Palermo on yksi ensimmäisistä kaupungeista, jossa Italiaan saapuvat uhrin pysähtyvät tekemään

³⁵¹ Skilbrei & Tveit 2007, s. 36

³⁵² Ibid.

³⁵³ Ibid., s. 37

³⁵⁴ UNICRI 2010, s. 79

³⁵⁵ Ibid., s. 82

³⁵⁶ Ibid., s. 79

³⁵⁷ Ibid., s. 80–81

³⁵⁸ Ibid., s. 93

³⁵⁹ Baye 2012, s. 6

³⁶⁰ UNICRI 2010, s. 10

³⁶¹ Candia & Garreffa 2011, s. 12 teoksessa: Pascoal 19.12.2012, s. 28

töitä, mutta myös yksi viimeisimmistä. Velkansa maksaneet uhrin muuttavat sinne kadulla työskentelylle suotuisamman ilmaston vuoksi Pohjois-Italiasta, jossa ansiot ovat paremmat.³⁶²

Campanian alueella nigerialaisia prostituutiota on eniten Napolissa ja Casertassa,³⁶³ joista Casertan alueella ja erityisesti Domitianan rannikkoalueella on enemmän maahanmuuttajia Afrikasta ja erityisesti Edon osavaltiosta Nigeriasta.³⁶⁴ Domitianassa, joka on pitkä Napolin Roomaan yhdistävä tie, sekä Caster Volturnon alueella, on paljon afrikkalaisia jengejä.³⁶⁵ Tämä alue on nigerialaisten rikollisjengien päätoiminta-alueita Italiassa ja he ovat taistelleet siitä paikallisen mafian kanssa. Taisteluiden seurauksena nigerialaiset maksavat suojelurahaa paikalliselle mafiaa voidakseen toimia alueella.³⁶⁶ Viimeisten kymmenen vuoden aikana Torinossa työskennelleet nigerialaiset prostituoidut ovat alkaneet muuttaa Novaraan ja sen ympäristöön.³⁶⁷ Venetsiassa nigerialaisia työskentelee Mestren pääjuna-asemalla, Piaven naapurustossa, ja kadulla, joka kulkee Mogliano Venetoon ja Preganzioliin sekä muihin Mestrea ympäröiviin kuntiin.³⁶⁸ Nigerialaisten prostituoitujen määrä on kasvanut Mestren alueella.³⁶⁹

4. IHMISKAUPAN UHRIEN PALUU NIGERIAAN

Tutkimuksia kotiin palaavista ihmiskaupan uhreista ja prostituoiduista on vähän, vaikka ihmiskaupasta ilmiönä on tehty paljon tutkimusta.³⁷⁰ Lähteissä on ristiriitaista tietoa Nigeriaan palautettujen ihmiskaupan uhrien vastaanotosta ja kotona kohdatuista asenteista sekä mahdollisista uhkista ihmiskauppioiden taholta.

4.1. Palautus Nigeriaan

Lähteiden mukaan ihmiskaupan uhreja on palautettu Euroopasta Nigeriaan samoissa niukoissa vaatteissa, joissa he ovat työskennelleet joutuessaan pidätetyiksi.³⁷¹ On myös väitteitä, että palautetut eivät saisi ottaa mukaansa omaisuuttaan tai tienaamiaan rahoja.³⁷² Okojien ym. mukaan tämä voi vaikuttaa siihen, että erityisesti Italiasta palautetut uhrin voivat käyttäytyä usein hyvin villisti ja hallitsemattomasti palautustilanteessa.³⁷³ L. Cardinalin mukaan NAPTIP ja kansalaisjärjestöt Nigeriassa pitävät palautettuja naisia vihaisina, hankalina ja ahneina, sekä kokevat, että heidän kanssaan on vaikea toimia.³⁷⁴ Palveluntarjoajien parissa on alkanut vahvistua mielihyvä, että uhrin olisivat tietoisesti ja vapaaehtoisesti lähteneet prostituutioon ulkomaille, minkä vuoksi heidän annetaan helposti valua avun piiristä.³⁷⁵ Plambechin mukaan uhrin eivät saa minäkäänlaista apua heidän saavuttua Lagosiin ja useat hänen tutkimuksensa naisista olivat nukkuneet lentokentän läheisillä asuinalueilla, kunnes olivat päässeet palaamaan Benin Cityyn.³⁷⁶

³⁶² Candia & Garreffa 2011, s. 68 teoksessa: Pascoal 19.12.2012, s. 35

³⁶³ UNICRI 2010, s. 82

³⁶⁴ Ibid.

³⁶⁵ The Independent 27.9.2011

³⁶⁶ Ibid.

³⁶⁷ UNICRI 2010, s. 79

³⁶⁸ Ibid., s. 75–76

³⁶⁹ Ibid., s. 76

³⁷⁰ Plambech 2014, s. 383

³⁷¹ Okojie ym. 2003, s. 93; Olateru-Olagbegi & Ikpeme 2006, s. 26

³⁷² Olateru-Olagbegi & Ikpeme 2006, s. 26

³⁷³ Okojie ym. 2003, s. 93

³⁷⁴ Cardinal 2006, s. 19 teoksessa: Skilbrei & Tveit 2007, s. 66

³⁷⁵ Skilbrei & Tveit 2007, s. 67

³⁷⁶ Plambech 2014, s. 390

Skilbrein ja Tveitin tutkimuksen vastaajista monet olivat kuulleet Nigeriaan palanneista naisista, jotka oli pidätetty heidän saapuessaan maahan ja vapautettu perheiden maksamia lahjuksia vastaan.³⁷⁷ Muutamat vastaajat olivat kuulleet tapauksesta, jossa sata nigerialaista naista oli palautettu Italiasta Nigeriaan ja heidät kaikki oli pidätetty lentokentällä. Heidät oli vapautettu vanhempien maksamia lahjuksia vastaan. Skilbrei ja Tveit eivät kuitenkaan pystyneet vahvistamaan näitä lausuntoja.³⁷⁸ Samanlaisia lausuntoja pidätyksistä Nigerian lentokentillä maahan saavuttaessa on kuitenkin kuultu myös nigerialaisilta naisilta Tanskassa.³⁷⁹ Nigeriaan saapuvilta naisilta on myös voitu lentokentällä vaatia "AIDS-todistusta", jonka oletettava tarkoitus olisi osoittaa, ettei palaava nainen ole HIV-positiivinen. Tällaista todistusta ei kuitenkaan ole olemassa, joten se on vain lentokenttäpoliisin keino pyytää lahjuksia.³⁸⁰ Myös IOM on havainnut, että nigerialaisten naisten vangitseminen lentokentällä ja lentokenttäpoliisin korruptio on yleistä.³⁸¹ Chertin ym. tutkimuksen mukaan Isosta-Britanniasta pakolla palautetut naiset eivät palatessaan ole välttämättä tavanneet ketään tahoja, joka olisi voinut tunnistaa ihmiskaupan merkit ja tarjota heille asianmukaista tukea. Joitain palautettuja on Nigerian lentokentällä ollut vastassa avuntarjoajien sijasta ihmiskauppiat ja osa on puolestaan pidätetty. Jotkut eivät olleet saaneet yhteyttä järjestöihin, joiden yhteystiedot heille oli annettu tuen hakemista varten.³⁸²

4.2. Yhteisöjen ja perheiden asenteet palanneita kohtaan

Pidätysten lisäksi Nigeriaan palautettavat naiset pelkäävät palaamisen sosiaalisia seurauksia. Euroopasta palanneita tai pakolla palautettuja kohtaan on sekä positiivisia odotuksia, että negatiivisia asenteita. Uhrien ja heidän perheenjäsentensä työttömyys Nigeriassa on saanut uhrit alun perin lähtemään Eurooppaan ja on epätodennäköistä, että he löytäisivät töitä palatessaan takaisin. Harva uhreista uskoo, että työtilanne Nigeriassa olisi muuttunut paremmaksi sillä aikaa, kun he ovat olleet Euroopassa.³⁸³

Euroopasta varakkaina palanneita kunnioitetaan yhteisöissä rahan vuoksi,³⁸⁴ ja lännessä käyneitä kunnioitetaan yleisesti Benin Cityssä.³⁸⁵ Euroopassa prostituoituina toimineet kohtaavat korkeita odotuksia perheiltään, sillä heidän oletetaan olevan varakkaita ja heitä pidetään sosioekonomisesti etuoikeutettuina, vaikka tiedetäänkin miten rahat on tienattu. Nigeriassa naisten odotetaan huolehtivan useista sukulaisista, minkä vuoksi nämä odottavat uhrien auttavan myös heidät köyhyydestä.³⁸⁶ Perheet vaativatkin uhreilta jatkuvasti rahaa.³⁸⁷ Euroopasta varakkaina palanneet naiset eivät peittele sitä, että rahat ovat tulleet prostituutiosta, ja prostituutiolla vaurastumisesta on tullut sosiaalisesti hyväksyttyä Edon osavaltiossa.³⁸⁸ Naiset leimataan vain, jos he palaavat kotiin ilman rahaa.³⁸⁹ Pascoalin mukaan nigerialaiset teeskentelevät, että eivät tiedä miten tytöt ovat rahansa Euroopassa tienanneet heidän saapuessaan lomille tai palatessaan kotiin.³⁹⁰

³⁷⁷ Skilbrei & Tveit 2007, s. 53-54

³⁷⁸ Skilbrei & Tveit 2007, s. 54

³⁷⁹ Holm 2005, s. 15 teoksessa: Skilbrei & Tveit 2007, s. 55

³⁸⁰ Ibid.

³⁸¹ Ibid.

³⁸² Cherti ym. 1/2013, s. 9, 73

³⁸³ Skilbrei & Tveit 2007, s. 50-51

³⁸⁴ The Economist 22.4.2004

³⁸⁵ Science Nordic 20.11.2014

³⁸⁶ Ibid.

³⁸⁷ Skilbrei & Tveit 2011, s. 140

³⁸⁸ Danish Immigration Service 4/2008, s. 6; The Independent 7.4.2011

³⁸⁹ The Independent 7.4.2011

³⁹⁰ Pascoal 19.12.2012, s. 35

Varattomina Nigeriaan palanneet tai palautetut kohtaavat huomattavasti erilaisemman vastaanoton kuin varakkaina palanneet. Yhteisöillä voi olla uhreja kohtaan yleisesti negatiivinen asenne³⁹¹ ja sosiaalinen leimautuminen on vahvaa jos uhri palaa varallisuuden sijasta terveysongelmien kanssa.³⁹² Uhrit voivat kokea pettymystä, halveksuntaa ja vihamielisyyttä jopa omien perheenjäsentensä taholta, jotka ovat pettyneitä jos tyttö ei ole tienannut ollenkaan tai tarpeeksi Euroopassa.³⁹³ Perheet saattavat kieltäytyä ottamasta heitä takaisin,³⁹⁴ minkä vuoksi monilla palautetuilla uhreilla ei ole mitään paikkaa minne mennä Nigeriassa.³⁹⁵ Perheet voivat kohdistaa psykologista ja emotionaalista väkivaltaa uhreja kohtaan,³⁹⁶ ja sukulaistensa tai perheensä värväävät uhrit voivat olla vaarassa joutua myös fyysisen kotiväkivallan uhreiksi.³⁹⁷ Ei ole kuitenkaan tiedossa tapauksia, joissa tyttärensä hylänneet perheet olisivat pahoinpidelleet vakavasti tai tappaneet tämän.³⁹⁸

Skilbrein ja Tveitin mukaan nigerialaiset epäilevät, että Euroopassa työskentelevät nigerialaiset naiset tienaavat rahansa prostituutiolla,³⁹⁹ ja prostituutina toimimista pidetään tyypillisesti häpeällisenä, vaikka nainen olisikin joutunut ihmiskaupan uhriksi.⁴⁰⁰ Bowersin mukaan uhreja pidetään yleisesti moraalittomina ja heillä ajatellaan olleen mahdollisuuden valita työnsä.⁴⁰¹ Heitä syytetään myös ahneudesta.⁴⁰² Tällä leimalla on negatiivisia vaikutuksia uhrin kuntoutukselle.⁴⁰³ Edes koulutettujen nigerialaisten keskuudesta ei löydy empatiaa uhreja kohtaan.⁴⁰⁴ Negatiivisia tarinoita prostituutiosta Euroopassa ei yleisesti kerrota Benin Cityssä, sillä ne liitetään häpeään. Naisten oletetaan palaavan kotiin varakkaina, eikä rahan alkuperästä olla kiinnostuneita.⁴⁰⁵ Ihmiskaupan vastaiset kampanjat voivat kohdata vastustusta ja vihamielisyyttä Edon väestön keskuudessa, sillä monet perheet ovat aktiivisesti sekaantuneet ihmiskauppaan.⁴⁰⁶

Palautettuja uhreja voidaan pilkata ja moittia siitä, että he ovat joutuneet palautetuiksi.⁴⁰⁷ Heitä saatetaan käskää palaamaan takaisin Eurooppaan ja kannustaa etsimään aviomies Italiasta.⁴⁰⁸ Monet äidit ovat usein pettyneitä kotiin karkotettuihin tyttäriinsä, eivätkä he juuri juttele tyttäriensä kanssa näiden kokemuksista Euroopassa.⁴⁰⁹ Toisaalta jotkut uhrit ovat saaneet tukea vanhemmiltaan kerrottuaan työn luonteesta Euroopassa.⁴¹⁰ Chertin ym. tutkimuksessa tuli esiin tapauksia, joissa vanhemmat olivat pakottaneet lapsensa takaisin hyväksikäytettäviksi näiden palattua Nigeriaan. Chertin ym. mukaan tämä saattoi johtua siitä, etteivät vanhemmat uskoneet lapsiaan, tarvitsivat heidän lähettämiä rahoja tai pelkäsivät ihmiskauppiaiden kosta maksamattomien velkojen vuoksi.⁴¹¹

³⁹¹ Cherti ym. 1/2013, s. 71

³⁹² Cherti ym. 1/2013, s. 71

³⁹³ The Economist 22.4.2004; Pascoal 19.12.2012, s. 35; Landinfo 5/2001, s. 24

³⁹⁴ Aghatise 2002, s. 18; Pascoal 19.12.2012, s. 35; Landinfo 5/2001, s. 24; Danish Immigration Service 4/2008, s. 24

³⁹⁵ Landinfo 5/2001, s. 24; Danish Immigration Service 4/2008, s. 31

³⁹⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 31

³⁹⁷ Ibid.

³⁹⁸ Ibid., s. 24

³⁹⁹ Skilbrei & Tveit 2007, s. 55

⁴⁰⁰ Ibid.

⁴⁰¹ Bowers 4.9.2012, s.3

⁴⁰² Cherti ym. 1/2013, s. 71

⁴⁰³ Bowers 4.9.2012, s.3

⁴⁰⁴ Ibid., s.2

⁴⁰⁵ Science Nordic 20.11.2014; Pascoal 19.12.2012, s. 35

⁴⁰⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 48

⁴⁰⁷ Okojie ym. 2003, s. 83

⁴⁰⁸ Ibid.

⁴⁰⁹ Science Nordic 20.11.2014

⁴¹⁰ Okojie ym. 2003, s. 83

⁴¹¹ Cherti ym. 1/2013, s. 41

Nigeriaan paluussa uhreja huolettava sosiaalisten tukiverkostojen puute, mikä on sitä todennäköisempää, mitä kauemmin uhri on Euroopassa asunut. Vaikka palaavilla olisikin perhettä, kaikki eivät halua muuttaa näiden luokse kyliin asuttuaan pitkään Euroopassa. Monet kuitenkin kokevat, että Nigeriassa selviytyminen ilman perhettä olisi mahdotonta, ja uskovat, että ”Nigeriassa et ole mitään ilman perhettä”.⁴¹² Kansalaisjärjestöt ja niiden tarjoama apu eivät korvaa sosiaalisia verkostoja, eivätkä järjestöt voi huolehtia palanneista uhreista ikuisesti. Monille ainoa vaihtoehto järjestöjen avun päätyttyä on hankkia toimeentulo prostituutiolla.⁴¹³

Uhrit eivät välttämättä kykene tunnustamaan omaa epäonnistumistaan joutuessaan palaamaan köyhänä ja velkaisena,⁴¹⁴ ja epäonnistuminen aiheuttaa usein vakavan psykologisen kriisin ja kärsimystä. Uhreilla voi myös olla traumoja kokemuksistaan Euroopassa.⁴¹⁵ Epävarma sosio-ekonominen tilanne, toimeentulonhankkimismahdollisuuksien puute sekä sosiaalinen leimautuminen voivat aiheuttaa pelkoa ja huolta uhreissa.⁴¹⁶

Monet ihmiskaupan uhrit ovat kokeneetkin väkivaltaa palatessaan Nigeriaan. Lagosiin ja Benin Cityyn palanneet ovat joutuneet aseellisten ryöstöjen, raiskauksien ja/tai fyysisen väkivallan uhreiksi. Naisten mukaan on ”turvallisempaa myydä seksiä Euroopan kaupunkien kaduilla, kuin pitää ruokakojua Benin Cityssä”.⁴¹⁷ Monet Edon asukkaat kokevat väkivaltaa, mutta palautetut naiset ovat sille alttiimpia,⁴¹⁸ sillä heillä oletetaan olevan rahaa, joko itse tienattua tai palautusrahaa.⁴¹⁹ Vaaleaihoiset ihmiset, kuten nigerialaisten ja eurooppalaisten lapset, voivat olla alttiita sieppauksille Benin Cityssä.⁴²⁰ Monet pelkäävät myös jujun seurauksia.⁴²¹

4.3. NAPTIP

Nigerian ihmiskaupan vastainen laki *Trafficking in Persons (Prohibition) Law Enforcement and Administration Act* tuli voimaan koko maassa 14.7.2003. Lain pohjalta luotiin kansallinen ihmiskaupan vastainen toimija NAPTIP, *The National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters*, joka perustettiin 26.8.2003. NAPTIP:in tavoitteena on estää ihmiskauppaa, asettaa ihmiskauppiaita syytteeseen ja suojella uhreja.⁴²² NAPTIP pyörittää yhdeksää ihmiskaupan uhreille tarkoitettua turvataloa, joissa on paikkoja yhteensä 313 uhrille.⁴²³ Turvataloja on seuraavissa kaupungeissa: Abuja, Lagos, Benin, Uyo, Enugu, Kano, Sokoto, Maiduguri ja Markudi.⁴²⁴

NAPTIP:in toimenkuvaan kuuluvat mm. uhrien tunnistaminen ja vastaanotto, suojan antaminen, neuvonta ja koulutus, uhrien perheiden jäljitys, kotiutus, integraatio, voimaannuttaminen ja seuranta.⁴²⁵ Uhreilla on mahdollisuus saada erilaista ammatillista koulutusta, oppia yrityshallintatietoja sekä saada kaupallista ja taloudellista voimaannuttamista. Jotkut käyvät peruskoulun loppuun. Joitain uhreja myös yhdistetään perheidensä kanssa.⁴²⁶ Turvatalojen kautta uhreilla on

⁴¹² Skilbrei & Tveit 2007, s. 58

⁴¹³ Ibid.

⁴¹⁴ Aghatise 2002, s. 18

⁴¹⁵ Skilbrei & Tveit 2007, s. 59

⁴¹⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 45; Skilbrei & Tveit 2007, s. 59

⁴¹⁷ Plambech 2014, s. 393

⁴¹⁸ Ibid.

⁴¹⁹ Ibid., s. 395

⁴²⁰ Ibid., viite 22

⁴²¹ Skilbrei & Tveit 2007, s. 57; Voice of America 26.11.2012

⁴²² NAPTIP fact sheet, s. 5

⁴²³ USDOS 2014, s. 298; NAPTIP

⁴²⁴ NAPTIP

⁴²⁵ NAPTIP fact sheet, s. 6

⁴²⁶ Ibid., s. 7; USDOS 2014, s. 298

pääsy oikeudellisiin, lääketieteellisiin ja psykologisiin palveluihin. Erityistä huomiota ja hoitoa vaativilla uhreilla on mahdollisuus saada apua NAPTIP:in yhteistyösairaaloista ja –klinikoilta. NAPTIP:in turvatalot tarjoavat lyhtyaikaista huolenpitoa, yleensä korkeintaan kuusi viikkoa, mutta tietyissä tapauksissa oleskeluaikaa voidaan pidentää. NAPTIP tekee yhteistyötä kansalaisjärjestöjen kanssa, joiden omiin turvataloihin ohjataan pidempiaikaista turvaa ja hoitoa vaativat uhrin.⁴²⁷ NAPTIP:in suojissa asuvat uhrin eivät saa poistua niistä ilman saattajaa.⁴²⁸

NAPTIP on viime vuosina kehittänyt virallisen uhrien suojeluun ohjaamisjärjestelmän, lisännyt turvatalojen kapasiteettia, sekä tunnistanut ja tarjonnut palveluitaan entistä useammalle uhrille.⁴²⁹ NAPTIP:in haasteena on kuitenkin riittämätön rahoitus.⁴³⁰ Ihmiskaupan vastaisiin toimiin kohdistetut varat eivät ole olleet riittäviä erityisesti uhrien tukipalveluiden tarpeet huomioiden.⁴³¹ Nwogun mukaan hallitus ei rahoita kansalaisjärjestöjen ihmiskaupan vastaisia toimia.⁴³² Yhdysvaltain ihmiskaupparaportin mukaan Nigerian hallituksella ei vielä ole virallisia toimenpiteitä hoitaa ulkomailta palaavien ihmiskaupan uhrien paluuta ja uudelleen integrointia yhteiskuntaan.⁴³³ Vaikka teoriassa ihmiskaupasta annettavat rangaistukset voivat olla riittäviä, todellisuudessa monet ihmiskauppiat välttävät vankilan maksamalla sakkoja.⁴³⁴ Nigerian hallitus ei nimittäin ole vielä hyväksynyt lakia, joka rajoittaisi tuomarien mahdollisuuksia tuomita ihmiskauppiaita vankilan sijasta sakkoihin.⁴³⁵

Yhdysvaltojen ihmiskaupparaportin mukaan viranomaiset kannustavat uhreja auttamaan ihmiskaupparikoksen tutkinnassa ja oikeudenkäynnissä.⁴³⁶ Skilbrein ja Tveitin mukaan voi olla ongelmallista, että NAPTIP hoitaa sekä uhrien kuntoutuksen, että ihmiskauppioiden syytteenpanon. Uhrin eivät välttämättä uskalla hakea apua pelätessään joutuvansa todistamaan ihmiskauppiaitaan vastaan.⁴³⁷ On mahdollista, että NAPTIP priorisoi toiminnassaan enemmän ihmiskauppioiden syytteenpanoa, kuin ihmiskaupan estämistä ja uhrien kuntoutusta.⁴³⁸

Joissain tapauksissa Nigerian viranomaiset ovat saattaneet pidättää prostituutiossa tai muissa laittomuuksissa mukana olleita henkilöitä ennen, kuin heidät on tunnistettu ihmiskaupan uhreiksi. Tunnistamisen jälkeen uhrin on vapautettu ja heille on tarjottu asianmukaista apua. Ihmiskaupan vastaisen lain mukaan viranomaisten tulee varmistaa, että uhreja ei rangaista laittomista teoista, joita he ovat joutuneet tekemään ihmiskaupan uhreina.⁴³⁹

Kaikki uhrin ovat oikeutettuja saamaan varoja esimerkiksi koulutukseen tai koulumaksuihin NAPTIP:in uhrirahastosta (*victims' trust fund*), jonka varat ovat peräisin ihmiskauppiailta takavarikoiduista varallisuuksista.⁴⁴⁰ Uhrin eivät kuitenkaan saa rahastosta rahaa konkreettisesti itselleen, toisin kuin monet ovat luulleet, vaan he joutuvat menemään kansalaisjärjestön edustajien kanssa esimerkiksi ostamaan tarvikkeita liiketoimen aloittamista varten. Näin he eivät voi välittömästi maksaa lainojaan perheilleen ja ystävilleen, kuten olivat luvanneet, mikä voi johtaa kon-

---

⁴²⁷ USDOS 2014, s. 298

⁴²⁸ Ibid.

⁴²⁹ Ibid., s. 297

⁴³⁰ NAPTIP fact sheet, s. 8

⁴³¹ Nwogu 2014, s. 8

⁴³² Ibid., s. 9

⁴³³ USDOS 2014, s. 297

⁴³⁴ Cherti ym. 1/2013, s. 11

⁴³⁵ USDOS 2014, s. 297

⁴³⁶ Ibid., s. 298

⁴³⁷ Skilbrei & Tveit 2007, s. 65

⁴³⁸ Ibid., s. 66

⁴³⁹ USDOS 2014, s. 298

⁴⁴⁰ USDOS 2014, s. 298

flikteihin näiden kanssa. On mahdollista, että jotkut Nigeriaan palautetut uhrin joutuvat myymään seksiä odottaessaan rahoja rahastosta.⁴⁴¹

4.4. Nigeriassa toimivat kansalaisjärjestöt

Kansalaisjärjestöt auttavat uhrien uudelleenintegroimisessa ja järjestävät tietoisuudenkasvatuskampanjoita ihmiskaupasta.⁴⁴² Uhreja avustavien kansalaisjärjestöjen saama tuki on heikkoa ja ne ovat huonosti koordinoituja, vaikka jotkut palveluntarjoajat ovatkin hyvin ammattimaisia ja asiantuntevia.⁴⁴³ Järjestöt eivät koe saavansa tukea NAPTIP:lta ja kokevat, että NAPTIP haluaa hallita ja johtaa kaikkea ihmiskaupan vastaista työtä ja nostaa omaa profiiliaan.⁴⁴⁴

Järjestöjen kapasiteettien ollessa vähäinen, tuen saanti niiltä voi olla epäluotettavaa eikä sillä ei välttämättä ole terapeutista arvoa. Järjestöt eivät myöskään välttämättä pysty tarjoamaan erityistukea sellaista tarvitseville uhreille.⁴⁴⁵ Järjestöillä ei ole apurahoja uhrien koulumaksuihin, ammattikoulutukseen tai yritysten perustamiseen.⁴⁴⁶ Turvatalojen henkilökunnilla on rajalliset kyvyt tarjota psykososiaalista ja kuntoutustukea henkisesti sairastuneille uhreille, eikä kuntoutettujen uhrien seuranta ollut riittävää.⁴⁴⁷ Vaikka turvatalojen ikkunoissa on kalterit, ne ovat turvattomia. On yleisessä tiedossa, että taloissa asuu ihmiskaupan uhreja ja että ihmiskauppiat jahaavat heitä.⁴⁴⁸

Monet järjestöt olettavat, että uhrien yhdistäminen perheidensä kanssa olisi paras lopputulos uhrein kannalta.⁴⁴⁹ Chertin ym. tutkimus on kuitenkin osoittanut, että tämä on usein epäsovinnainen, sillä monet ovat uhrituneet perheitilanteiden vuoksi esim. paetessaan hyväksikäyttöä tai perhe on kaupannut heidät.⁴⁵⁰ Perheiden yhdistämisen tärkeyden painottaminen voi vaarantaa uhrien toipumisen ja johtaa hyväksikäyttöön, väkivaltaan ja uudelleen kauppaamiseen.⁴⁵¹

Nigeriassa on monia ihmiskaupan uhreja avustavia järjestöjä, joista merkittävimpiä ovat:

- Girls' Power Initiative (GPI) (Benin City),
- Committee for the Support of the Dignity of Women (COSUDOW) (Lagos),
- International Reproductive Rights Research Action Group (IRRRAG) (Benin City),
- Women's Consortium of Nigeria (WOCON) (Lagos)
- Women Trafficking & Child Labour Eradication Foundation (WOTCLEF) (Benin City)
- African Women's Empowerment Guild (AWEG) (Benin City)
- Idia Renaissance (Benin City)
- Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria (Lagos).⁴⁵²

COSUDOW:lla on oma suojatalo Benin Cityssä ja järjestö tekee läheistä yhteistyötä NAPTIP:in kanssa.⁴⁵³ WOTCLEF tarjoaa uhreille käsityökoulutusta, neuvoo mikro- ja muiden pienten laino-

⁴⁴¹ Plambech 2014, s. 393

⁴⁴² Okojie 2005, s. 7

⁴⁴³ Cherti ym. 1/2013, s. 72

⁴⁴⁴ Ibid., s. 85

⁴⁴⁵ Ibid., s. 92

⁴⁴⁶ Nwogu 2014, s. 7

⁴⁴⁷ Ibid.

⁴⁴⁸ Cherti ym. 1/2013, s. 72

⁴⁴⁹ Ibid., s. 71

⁴⁵⁰ Ibid., s. 73

⁴⁵¹ Ibid., s. 92

⁴⁵² Danish Immigration Service 4/2008, s. 7 (raportista löytyy tarkempia tietoja näistä organisaatioista)

⁴⁵³ Ibid., s. 38

jen mahdollisuudesta sekä tarjoaa koulutusta jopa yliopisto-opintoihin saakka.⁴⁵⁴ Benin Cityssä *Nigerian Conference of Women Religious* ylläpitää naisten suojatuloa *Resource Centre for Women*, jossa on tilaa kerrallaan 18 naiselle.⁴⁵⁵ WOTCLEF -järjestöllä on Abujassa pieni, enimmillään 30 henkeä majoittava, kuntoutuskeskus alaikäisille uhreille sekä toimistoja neljässä muussa osavaltiossa. Keskuksella on suuria haasteita tilojen riittävyyden ja henkilökunnan pätevyyden kanssa.⁴⁵⁶

4.5. Ihmiskaupan uhrien kotiinpaluun riskit

Ihmiskaupan uhrit kokevat usein, että takaisin Nigeriaan palaaminen on heille liian vaarallista ihmiskauppiaiden tai madamejen tekemän koston pelossa.⁴⁵⁷ Lähteissä on ristiriitaista tietoa siitä, onko Nigeriaan palaavilla ihmiskaupan uhreilla riski joutua ihmiskauppiaiden tai madamejen kostoiskujen kohteiksi vai ei.

4.5.1. Riskitön paluu

Pastorit Benedict Ejeh ja Victor Agbogun (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) eivät usko, että ihmiskaupan uhrien vainoa tapahtuu Nigeriassa. Jos kostoja tapahtuu, niin sitä täytyy heidän mukaansa tapahtua hyvin hillityllä tavalla.⁴⁵⁸ Ihmiskauppiat eivät vainoa väkivaltaisesti uhreja tai tapa heitä Nigeriassa.⁴⁵⁹ Kukaan heidän järjestönsä uhreista ei ole ilmaissut pelkoa ihmiskauppiaiden kostoista eikä ole saanut heiltä uhkauksia,⁴⁶⁰ eikä heillä ei ole tietoja median kautta raportoiduista väkivaltaisista kostoista tai uhrien tapoista. Tanskan maahanmuuttoviraston mukaan on toisaalta mahdollista, että Nigerian media ei välttämättä raportoi tällaisista tapauksista, sillä media ei ole osoittanut erityistä huomiota ihmiskauppaa kohtaan. Jos uhrin perhe on vastuussa väkivallasta, sitä tuskin raportoidaan mihinkään. Monia tappoja ja sieppauksia ei koskaan tutkita kunnolla, eivätkä ulkopuoliset saa tietää rikokseen liittyvistä tekijöistä tai olosuhteista. Toisaalta vaikka tapauksista raportoitaisiin, tekijöistä ja motiiveista ei välttämättä ole tietoa. Pastorit Ejeh sekä Agbogun (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) uskovat kuitenkin median raportoivan vakavista kostoiskuista, jos niitä tapahtuisi.⁴⁶¹

Kahden Plambechin tutkimuksessaan haastatteleman naisen mukaan ihmiskauppiaiden ei tarvitse olla väkivaltaisia kerätäkseen maksamatonta velkaa Euroopasta karkotetuilta naisilta, koska heillä on niin paljon naisia menossa Eurooppaan.⁴⁶²

Sisar Florencella (COSUDOW) ei ole tietoa siitä, ovatko ihmiskauppiat vainonneet tai tappaneet uhreja Nigeriassa. Ihmiskauppiaiden tärkein tavoite on tienata rahaa ja siksi uhri ensin lähetetään uudelleen takaisin Eurooppaan, kuin tapetaan tai vahingoitetaan pysyvästi, ja uhrien uudelleen kauppaaminen on hyvin yleistä.⁴⁶³ Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) tietojen mukaan ihmiskauppiaiden uhkailu ei ole vuoden 2003 jälkeen koskaan johtanut uhrien kuolemaan. Hänen mukaan ihmiskauppiat ovat nykyään tietoisia ihmiskaupan vastaisesta laista ja

⁴⁵⁴ Danish Immigration Service 4/2008, s. 43-44

⁴⁵⁵ Bonetti 2011, s. 271

⁴⁵⁶ Nwogu 2014, s. 8

⁴⁵⁷ Aghatise 2002, s. 18; Skilbrei & Tveit 2007, s. 57-58

⁴⁵⁸ Danish Immigration Service 4/2008, s. 28

⁴⁵⁹ Ibid.

⁴⁶⁰ Ibid.

⁴⁶¹ Ibid.

⁴⁶² Plambech 2014, s. 395

⁴⁶³ Danish Immigration Service 4/2008, s. 26

NAPTIP:in kyvystä tutkia rikoksia ja asettaa heitä syytteeseen.⁴⁶⁴ Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan NAPTIP ei pysty sanomaan kykeneekö joku ihmiskauppias vainoamaan sellaista uhria, joka on tehnyt yhteistyötä viranomaisten kanssa ja todistanut oikeudessa ulkomailla.⁴⁶⁵ Lily N. Oguejiofor (NAPTIP Abuja Headquarters) kuitenkin uskoo, että NAPTIP on kykeneväinen tekemään turvallisuusriskianalyysin uhreille ja heidän sukulaisilleen.⁴⁶⁶

Morka (NAPTIP Lagos Zonal Office) ei usko ulkomailla ihmiskauppiaita vastaan todistaneiden uhrien olevan vaarassa, vaikka ihmiskauppioiden verkosto on hänen mukaansa vahva Nigeriassa.⁴⁶⁷ Morkan ja Barrister Abiodunin (NAPTIP Benin Zonal Office) mukaan Euroopassa syytettynä olevan tai tuomiotaan kärsivän madamen olisi mahdotonta toteuttaa kostoiskuja uhreja kohtaan, koska kukaan ihmiskauppias ei ottaisi sellaista riskiä kostaakseen uhrille pelätessään paljastumista ja vankilaan joutumista. Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan koko ihmiskauppaketju tuhoutuu jos madame ulkomailla tuomitaan.⁴⁶⁸

Paikallisilla ihmiskauppiilla Nigeriassa, ei ole vahvaa asemaa yhteisössä eivätkä ne voi juuri muuta tehdä kuin värvätä uusia uhreja.⁴⁶⁹ Pastori Ejehin ja Agbogunin (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) mielestä paikalliset ihmiskauppiat eivät ole sellaisessa asemassa, että voisivat vainota uhreja. Nämä paikalliset ihmiskauppiat eivät välttämättä ole täysin lojaaleja madameille tai ihmiskauppiaille ulkomailla. Ihmiskauppiat eivät ole kiinnostuneet joutua paljastetuiksi ja vangituiksi ulkomailla asuvan madamen tai ihmiskauppiaan puolesta tehtyjen kostoimien vuoksi.⁴⁷⁰ Sisar Florencen (COSUDOW) mielestä ihmiskauppiilla ei ole vahvaa verkostoa Nigeriassa ja ne normaalisti pitävät matalaa profiilia, minkä vuoksi he eivät ota riskiä tulla paljastetuiksi kostaakseen uhreilleen, jotka todistavat heitä vastaan.⁴⁷¹

Sisar Florencen (COSUDOW) mukaan jäljelle jääneellä velalla on enemmän merkitystä uhrin turvallisuudelle Nigeriassa, kuin sillä, että todistaako uhri ihmiskauppiastaan vastaan oikeudessa.⁴⁷² Pastori Ejehin ja Agbogunin (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) mukaan ihmiskauppiat tietävät, että uhrin harvoin palaavat Nigeriaan vapaaehtoisesti ja siksi he pitävät epätodennäköisenä, että nämä yrittäisivät kerätä velkaa uhkailemalla väkivallalla. Uhri on vaarassa joutua uudelleen uhriksi, jos hän palaa Nigeriaan vapaaehtoisesti ennen kuin on maksanut velkansa.⁴⁷³

4.5.2. Riskialtis paluu

Chertin ym. tutkimuksen mukaan paluu Nigeriaan on uhreille usein riskialtista, ja heillä on riski joutua väkivallan uhriksi tai kaupatuksi uudelleen. Uhrien ja heidän hyväksikäyttäjien läheinen suhde vaikuttaa aiheuttavan uhreille erityisiä ongelmia, etenkin jos velkaa on vielä jäljellä.⁴⁷⁴ Uhrit pelkäävät Nigeriaan paluuta vannomansa juju-valan sekä ihmiskauppialle jäämänsä velan vuoksi.⁴⁷⁵ Monet Skilbrein ja Tveitin haastattelemat naiset pelkäävät jonkinlaista rangais-

⁴⁶⁴ Danish Immigration Service 4/2008, s. 26

⁴⁶⁵ Danish Immigration Service 4/2008, s. 28

⁴⁶⁶ Ibid., s. 34

⁴⁶⁷ Ibid., s. 26

⁴⁶⁸ Ibid., s. 29

⁴⁶⁹ Ibid., s. 20

⁴⁷⁰ Ibid., s. 20

⁴⁷¹ Ibid., s. 21

⁴⁷² Ibid., s. 25

⁴⁷³ Ibid., s. 23

⁴⁷⁴ Cherti ym. 1/2013, s. 71

⁴⁷⁵ Danish Immigration Service 4/2008, s. 23, 26

tusta tai kosta ihmiskauppiailta, jos he palaavat Nigeriaan ennen kuin ovat maksaneet velkaansa.⁴⁷⁶

Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan on tiedossa tapauksia, joissa ihmiskauppiat ovat yrittäneet pelotella uhreja.⁴⁷⁷ Olateru-Olagbegin (WOCON) kokemuksen mukaan uhrin ovat joutuneet ihmiskauppioiden kostoiskujen kohteiksi Nigeriassa joko jäljellä olevan velan takia tai koska olivat todistaneet oikeudessa.⁴⁷⁸ Lisäksi Nigeriassa on esimerkkejä uhrien katoamisista.⁴⁷⁹ Ihmiskauppiat saattavat myös palkata paikallisia rikollisia uhkaamaan tai pahoinpitelmään uhreja tai heidän perheitä Nigeriassa jos uhrin eivät ole yhteistyöhaluisia.⁴⁸⁰

Grace Osakuen (GPI) mukaan ihmiskauppiilla ja madameilla on paremmat mahdollisuudet kosta uhrille hänen palatessaan Nigeriaan.⁴⁸¹ Jane Osagien (IRRRAG) mielestä palautetut uhrin ovat haavoittuvaisia, sillä ihmiskauppiat vainoavat heitä, jos he eivät ole maksaneet velkaansa ja uhreja vainotaan eri tavoin.⁴⁸² Pastori Ejehin ja Agbogunin (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) mukaan maksamaton velka on kotiin palaaville uhrille vaarallisempaa kuin ihmiskauppiaita vastaan todistaminen.⁴⁸³ Carol N. Ndaguban (NAPTIP Abuja Headquarters) mukaan on mahdollista, että juju-pappi tai ihmiskauppiain agentti voi yrittää kerätä maksamattoman velan uhrin perheeltä.⁴⁸⁴

Olateru-Olagbegi (WOCON) on sitä mieltä, että vaikka ihmiskauppiat pelkäävät paljastuvansa kostaessaan uhrille, jotka ovat tehneet yhteistyötä viranomaisten kanssa, he kuitenkin tekevät kostoiskuja estääkseen muita uhreja tekemästä samaa.⁴⁸⁵ Olateru-Olagbegin (WOCON) mukaan ihmiskauppiat käyttävät useita eri tapoja kosta hallitakseen uhreja tai heidän sukulaisiaan. Uhrien tai heidän sukulaistensa taloja on poltettu, heitä kohtaan on tehty väkivaltaisia hyökkäyksiä ja heitä on tapettu, sukulaisia on siepattu ja peloteltu, ja poliisit ovat tehneet laittomia pidätyksiä.⁴⁸⁶ Olateru-Olagbegi (WOCON) uskoo, että NAPTIP ei ole tietoinen näistä tapauksista, koska kukaan ei pidä heitä ajan tasalla.⁴⁸⁷ Myös Chertin ym. tutkimuksen haastateltavia ja heidän perheitään oli uhkailtu, taloja poltettu ja tapauksissa uhrien perheenjäseniä oli tapettu.⁴⁸⁸

NAPTIP:in sekä Pastori Benedict Ejehin ja Victor Agbogunin (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) mukaan kostoiskuja voi tapahtua myös Euroopassa, jossa uhrin ovat heidän mukaansa suuremmassa riskissä kuin Nigeriassa todistaessaan ihmiskauppiaitaan tai madameitaan vastaan.⁴⁸⁹ Myös Olateru-Olagbegin (WOCON) mukaan koston riski on suurempi ulkomailla kuin Nigeriassa, mutta toisaalta Euroopan maiden oikeusjärjestelmät ovat oikeudenmukaisempia kuin Nigeriassa.⁴⁹⁰

⁴⁷⁶ Skilbrei & Tveit 2007, s. 57–58

⁴⁷⁷ Danish Immigration Service 4/2008, s. 29

⁴⁷⁸ Ibid.

⁴⁷⁹ Ibid.

⁴⁸⁰ Okojie ym. 2003, s. 108

⁴⁸¹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 28

⁴⁸² Ibid., s. 26

⁴⁸³ Ibid.

⁴⁸⁴ Ibid., s. 24

⁴⁸⁵ Ibid., s. 29

⁴⁸⁶ Ibid., s. 26, 29, 33

⁴⁸⁷ Ibid., s. 29

⁴⁸⁸ Cherti ym. 1/2013, s. 71

⁴⁸⁹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 28

⁴⁹⁰ Ibid., s. 29

Olateru-Olagbegin (WOCON) mukaan uhrin todistavat madamea tai ihmiskauppiasta vastaan vain jos se ei ole sukulainen ja jos se on jollain tavalla huijannut uhrin.⁴⁹¹ Morkan (NAPTIP Lagos Zonal Office) mukaan uhrin sukulaisuussuhde ihmiskauppiaseen voi suojella häntä väkivallalta ja tapolta, vaikka uhri todistaisi tätä vastaan.⁴⁹²

4.5.3. Suojelun mahdollisuus

Vaikka velkaa ei olisi maksettu kokonaan, sisar Florencen (COSUDOW) mukaan uhrin on aina mahdollista saada suojelua ihmiskauppioiden kostoiskuista vastaan Nigeriassa.⁴⁹³ Pastori Ejehin ja Agbogunin (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) mielestä Nigerian poliisilla (National Police Force, NPF) olisi kapasiteettia suojella uhreja ihmiskauppiailta. Toisaalta suojelusta ei kuitenkaan ole takeita, sillä NPF on korruptoitunut.⁴⁹⁴ Sisar Florencen (COSUDOW) ja Barrister Abiodunin (NAPTIP Benin Zonal Office) mukaan poliisin ihmiskaupan vastainen yksikkö ei olisi korruptoitunut.⁴⁹⁵

Roland Chigozien (Idia Renaissance) mukaan jotkut nigerialaiset eivät mene poliisille etsimään oikeudellisia korvauksia, koska poliisia pidetään korruptoituneena ja kuka tahansa ihmiskauppias voisi lahjoa poliisin estääkseen häntä vastaan mahdollisesti nostettavan syytteen.⁴⁹⁶ Jopa 90 % niistä perheistä, joista joku perheenjäsenistä on kaupattu, ei mene poliisille tai oikeuteen, vaan tekee kaikkensa maksaakseen velan. He voivat jopa myyvät maansa ja muun omaisuutensa.⁴⁹⁷ Monet Chertin ym. tutkimuksen vastaajista, yrittäessään saada apua poliisilta, kokivat viranomaisten olevan välipitämättömiä tai jopa ihmiskauppioiden aktiivisia rikoskumppaneita.⁴⁹⁸ Väitetään myös, että korruptoituneet poliisit auttaisivat ahdistelemaan uhrien sukulaisia, jotta uhrin tottelisivat ja maksaisivat velkansa.⁴⁹⁹

4.5.4. Suojelun saamisen vaikeus

Grace Osakue (GPI) ei usko, että kaikki ulkomailla ihmiskauppiaitaan vastaan todistaneet uhrin voisivat saada riittävää suojelua ihmiskauppioiden kostoista vastaan Nigeriassa. Hänen mukaansa ihmiskauppiat haluavat takaisin uhreihin sijoittamansa rahan ja uhrin laitetaan maksamaan jäljelle jäänyt velka. Todistettuaan ihmiskauppiaitaan vastaan uhri on hänen mukaansa vakavassa vaarassa joutua vainon kohteeksi palatessaan Nigeriaan, uhrin voidaan rangaista tai jopa tappa. Ulkomailla tai Nigeriassa todistaneiden tappamisesta ei kuitenkaan ole todisteita. Yleisesti ottaen palanneet uhrin ovat hyvin turvattomia Nigeriassa ja paikallisoikeudessa todistaneet ovat todellisessa vaarassa.⁵⁰⁰ Uhrin eivät ole vakuuttuneita, että ihmiskauppioiden syytteesen asettaminen toimisi Nigeriassa, sillä vaikka nämä joutuisivat vankilaan, he eivät olisi siellä kauaa.⁵⁰¹ Laki ei turvaa uhrien ja heidän perheidensä suojelua, minkä vuoksi todistajien saaminen oikeudenkäynteihin on vaikeaa.⁵⁰²

⁴⁹¹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 29

⁴⁹² Ibid., s. 32

⁴⁹³ Danish Immigration Service 4/2008, s. 25

⁴⁹⁴ Ibid., s. 18

⁴⁹⁵ Ibid., s. 19

⁴⁹⁶ Ibid.

⁴⁹⁷ Ibid., s. 24

⁴⁹⁸ Cherti ym. 1/2013, s. 11

⁴⁹⁹ Okojie ym. 2003, s. 66

⁵⁰⁰ Danish Immigration Service 4/2008, s. 28

⁵⁰¹ Skilbrei & Tveit 2007, s. 57–58

⁵⁰² Olateru-Olagbegi & Ikpeme 2006, s. 25

Vuonna 2008 Tanskan haastatteleman Olawale Fapohundan (Legal Resources Consortium, Nigeria) näkemyksen mukaan NAPTIP:in ja ja NPF:n resurssit eivät ole riittävät tarjoamaan kansainväliset standardit täyttävää suojelua ihmiskaupan uhreille,⁵⁰³ vaikka se pyrkiikin aidosti taistelemaan ihmiskauppaa vastaan.⁵⁰⁴ Olateru-Olagbegin (WOCON) mukaan NAPTIP on sitoutunut auttamaan uhreja, mutta henkilökuntaa ei ole riittävästi ja sen koulutus on puutteellista. Olateru-Olagbegi (WOCON) epäilee, että NAPTIP kykenisi suojelemaan uhreja ihmiskauppiaita vastaan resurssien puutteen sekä teknisen tietotaidon puutteen vuoksi.⁵⁰⁵ Olateru-Olagbegi (WOCON) ei pidä mahdollisena, että kaikki apua tarvitsevat uhrin saisivat sitä, sillä uhreja on resursseihin nähden liikaa.⁵⁰⁶ Babandede (NAPTIP Abuja Headquarters) uskoo tällaisen näkemyksen kansalaisjärjestöjen parissa johtuvan siitä, että järjestöt kilpailevat rahoituksesta ja ne saattavat uskoa, että esittämällä NAPTIP:in kykenemättömänä tarjoamaan riittävää suojelua, heillä olisi paremmat mahdollisuudet saada rahoitusta.⁵⁰⁷ Tilanne on voinut parantua raportin julkaisemisen jälkeen. Yhdysvaltojen vuoden 2014 ihmiskaupparaportin mukaan monelle ulkomailta palaavalle uhrille ei kuitenkaan vieläkään todellisuudessa ole tarjota kunnollista kuntoutusta ja yhteiskuntaan integraatiota.⁵⁰⁸

Edossa useita kertoja yhteistyön merkeissä vierailleiden italialaisen poliisikomisarion ja konsultin mukaan yhteistyö NAPTIP:in ja Nigerian poliisin kanssa on turhauttavaa. Heidän mukaansa jotkut poliisit eivät ole olleet halukkaita tekemään mitään yhteistyön eteen, kuten vaihtamaan tietoja tai kehittämään yhteistyötä.⁵⁰⁹ Uhreille on myös sanottu, että olisi parempi jos nämä vain maksaisivat velkansa.⁵¹⁰

4.6. Asettuminen asumaan muualle Nigeriassa

Etelä-Nigeriassa kaikkia pohjoisesta kotoisin olevia kutsutaan ”muukalaisiksi” ja useissa Nigerian kaupungeissa on muulta muuttaneille omat alueensa, jotka tunnetaan nimellä ”Sabongari”, joka tarkoittaa kirjaimellisesti ”the place for strangers”.⁵¹¹ Nigerianlaisten yhteisöjen tiedetään ajattelevan, että muut kuin alueen alkuperäiset asukkaat ja heidän jälkeläisensä eivät ole oikeutettuja muun muassa työpaikkoihin tai poliittisiin asemiin. Tämän vuoksi ihmiset tuntevat vahvaa kuulumuutta kotiosavaltioihinsa ja tuntevat olonsa turvallisemmaksi niissä.⁵¹²

Olateru-Olagbegin (WOCON) mukaan Nigeriaan palautetun uhrin olisi vaikeaa asettua asumaan toiseen paikkaan, kuin mistä hän on kotoisin välttääkseen ihmiskauppiaiden mahdolliset kostotoimet.⁵¹³ Uudessa asuinpaikassa uhrilla ei välttämättä olisi mitään sosiaalisia verkostoja eikä oman etnisen ryhmän jäseniä tukenaan, eikä hän välttämättä osaisi paikallista kieltä ja kykenisi hankkimaan toimeentuloa.⁵¹⁴

Pastorit Ejeh ja Agbogun (Catholic Secretariat of Nigeria/Caritas Nigeria) sekä Grace Osakue (GPI) puolestaan ovat sitä mieltä, että uhkaa kokevat uhrin voivat kyllä asettua muualle Nigeri-

⁵⁰³ Danish Immigration Service 4/2008, s. 35

⁵⁰⁴ Ibid.

⁵⁰⁵ Danish Immigration Service 4/2008, s. 35

⁵⁰⁶ Ibid., s. 36

⁵⁰⁷ Ibid., s. 40

⁵⁰⁸ USDOS 2014, s. 298

⁵⁰⁹ Baye 2012, s. 33

⁵¹⁰ Ibid., s. 34

⁵¹¹ Danish Immigration Service 4/2008, s. 51

⁵¹² Ibid.

⁵¹³ Ibid.

⁵¹⁴ Ibid.

aan, mutta he tarvitsisivat siihen taloudellista tukea. Myös De Cataldon (IOM⁵¹⁵) mukaan uudelleenintegrointi ja – muutto maan sisäisesti ovat ihmiskaupan uhreille mahdollisia.⁵¹⁶

4.7. Paluu Eurooppaan

Monet Nigeriaan palautetut uhrit voivat pyrkiä itse muuttamaan takaisin Eurooppaan niin pian kuin mahdollista. Tähän saattavat painostaa tai pakottaa ihmiskauppias tai madame, joille uhri ei välttämättä ole ehtinyt maksamaan koko velkaansa⁵¹⁷, tai uhrin perhe, joka on pettynyt siihen, ettei tytär pystynytään täyttämään heidän tavoitteitaan vaurastumisesta.⁵¹⁸ Jopa kovia kokee- neet uhritkin haluavat palata takaisin Eurooppaan täyttääkseen perheidensä odotukset.⁵¹⁹ Nigeriaan palaamisen motivaation puutteen vuoksi uhrien kuntoutus on haastavaa.⁵²⁰ Peanon tutkimuksessaan haastattelemissa Nigeriaan palautetuista naisista useat olivat sopineet uudesta matkasta Eurooppaan samoilla ehdoilla ja monet useastikin.⁵²¹ Uhrien perheiden tai yhteisöjen ja ihmiskauppioiden läheinen suhde voi johtaa riskiin joutua uudelleenkaupatuksi myös ilman, että uhri itse on halukas lähtemään.⁵²²

Jotkut uhrit saattavat aluksi kokeilla uudelleen asettumista Nigeriaan, mutta mikäli he toteavat elämän siellä epätydyttäväksi, he voivat yrittää muuttaa Eurooppaan uudestaan.⁵²³ Uhrit voivat uudelleen muuttaessaan joutua jälleen hyväksikäytetyiksi ja kerryttää lisää velkaa.⁵²⁴ Toisaalta joidenkin naisten mukaan toinen muutto Eurooppaan voi olla helpompaa, sillä kohdemaan tavat ovat jo tulleet tutuiksi, eivätkä he ole niin haavoittuvia kuin ensimmäisellä kerralla.⁵²⁵

LÄHTEET

Achebe, N., 'The Road to Italy: Nigerian Sex Workers at Home and Abroad', *Journal of Women's History*, Vol 15, No 4, 2004.

Aghatise, E., 'Trafficking for prostitution in Italy: concept paper', Expert Group Meeting on "Trafficking in women and girls", 18-22.11. 2002, 8.11.2002 (<http://www.un.org/womenwatch/daw/egm/trafficking2002/reports/EP-Aghatise.PDF>) (luettu 9.12.2014).

Attoh, F., 'Chattels of their families: trafficking of young women as gender violence.' Council for the Development of Social Science Research in Africa (CODESRIA), *Gender, Migration and Socioeconomic Development in Africa*, 2010 (http://www.codesria.org/IMG/pdf/FANCA_ATTTOH.pdf) (luettu 12.12.2014).

⁵¹⁵ Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, International Organization for Migration (IOM)

⁵¹⁶ Danish Immigration Service 4/2008, s. 51

⁵¹⁷ Plambech 2014, s. 395; Danish Immigration Service 4/2008, s. 31; CNN 1.4.2011

⁵¹⁸ Landinfo 5/2006, s. 16

⁵¹⁹ Landinfo 5/2006, s. 16; Aghatise 2002, s. 10

⁵²⁰ Landinfo 5/2006, s. 33

⁵²¹ Peano 2013, s. 12

⁵²² Cherti ym. 1/2013, s. 9

⁵²³ Skilbrei & Tveit 2007, s. 59

⁵²⁴ Ibid.

⁵²⁵ Skilbrei & Tveit 2007, s. 59

Baye, E. M.-O. & S. Heumann, 'Migration, Sex Work and Exploitative Labor Conditions: Experiences of Nigerian Women in the Sex Industry in Turin, Italy, and Counter-Trafficking Measures', *Gender Technology and Development*, Vol 18, No 77, 2014.

Baye, E.M.-O., 'Experiences of Nigerian Trafficked Women; Voices and Perspectives from Italy', Research paper, *Conflict, Reconstruction and Human Security (CRS)*, 12/2012 (<http://thesis.eur.nl/pub/13232/>) (luettu 30.12.2014).

BBC, 'Trafficked girls controlled by Juju magic rituals', 7.7.2011 (<http://www.bbc.co.uk/news/uk-14044205>) (luettu 8.1.2015).

BBC, 'Two held over sex trafficking and missing Nigerian girls', 3.9.2012 (<http://www.bbc.com/news/uk-england-19466955>) (luettu 26.11.2014).

Bonetti, Sr. E., "WOMEN HELPING WOMEN". The Prophetic Role of Women Religious in Counter-Trafficking in Persons', *Rev. Inter. Mob. Hum.*, Brasília, Ano XIX, No 37, 2011 (<http://www.csem.org.br/remhu/index.php/remhu/article/viewFile/287/262>) (luettu 14.1.2015).

Bowers, M.M., 'Room for Improvement: Nigeria's Approach to Trafficking', *IMPOWR Prints*, 4.9.2012 (http://www.impowr.org/sites/default/files/vjrn/IMPOWR_-_Room_for_Improvement.pdf) (luettu 13.1.2015).

Buker, H., 'Transporting Women Sex Workers From Nigeria to Europe', *Crime & Justice International*, Vol 23, No 100, 2007.

Candia, G. & F. Garreffa, 'Migrazioni, tratta e sfruttamento sessuale in Sicilia e Calabria', *Franco Angeli*, 2011.

Cardinal, L., 'Human trafficking in Nigeria: Services for survivors', *Julkaisematon kirjoitus CHASTE UK:n raporttia varten*, 2006.

Carling, J., 'Trafficking in Women from Nigeria to Europe', *Migration Information Source*, 1.7.2005 (<http://www.migrationpolicy.org/article/trafficking-women-nigeria-europe>) (luettu 27.11.2014).

Carling, J. 'Migration, Human Smuggling and Trafficking from Nigeria to Europe', *IOM*, 2006 (<http://publications.iom.int/bookstore/free/MRS23.pdf>) (luettu 21.1.2015).

Cherti, M., Pennington, J. & P. Grant, 'Beyond Borders. Human Trafficking from Nigeria to the UK.' *Institute for Public Policy Research*, 1/2013 (http://www.ippr.org/assets/media/images/media/files/publication/2013/01/nigeria-trafficking_Jan2013_10189.pdf) (luettu 5.3.2015).

CNN, 'Juju oaths' ensnare trafficking victims mind, body and soul', 1.4.2011 (<http://thecnnfreedomproject.blogs.cnn.com/2011/04/01/juju-oaths-ensnare-trafficking-victims-mind-body-and-soul/>) luettu 8.12.2014.

Cole, J., 'Reducing the Damage: Dilemmas of Anti-Trafficking Efforts among Nigerian prostitutes in Palermo', *Anthropologica*, Vol 48, No 2, 2006.

Country of Origin Research and Information (CORI), 'CORI Thematic Report Nigeria: Gender and Age', 12/2012 (<http://www.refworld.org/docid/514830062.html>) (luettu 15.12.2014).

Danish Immigration Service, 'Protection of victims of trafficking in Nigeria.' Report from Danish Immigration Service's fact-finding mission to Lagos, Benin City and Abuja, Nigeria, 9.-26.9.2007, 4/2008 (<http://www.refworld.org/docid/485f6b882.html>) (luettu 21.1.2015).

Danna, D.D., "Buying Sex is Not a Sport" – a Campaign Against Trafficking in Women, Societies without borders, Vol 2, No 2, 2007.

van Dijk, R., 'Voodoo' on the doorstep. Young Nigerian prostitutes and magic. Policing in the Netherlands. Africa Vol 71, No 4, 2001 (https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/9518/ASC_1267364_024.pdf?sequence=1) (luettu 13.3.2015).

The Economist, 'A trade that cannot be curbed because so few Nigerians think it wrong', 22.4.2004 (<http://www.economist.com/node/2618421>) (luettu 25.11.2014).

End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes (ECPAT UK), 'Victims' courage helps to convict trafficker over Nigerian child sex ring', 29.10.2012 (<http://www.ecpat.org.uk/media/victims%E2%80%99-courage-helps-convict-trafficker-over-nigerian-child-sex-ring>) (luettu 26.11.2014).

Europol, 'Trafficking in Human Beings in the European Union', Knowledge Product, 1.9.2011 (https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/trafficking_in_human_beings_in_the_european_union_2011.pdf) (luettu 15.12.2014).

Holm, M. G., 'Nigerianske kvinder i prostitusjon i Danmark', Reden-STOP Kvindehandel, 2005.

Human Rights Watch (HRW), 'Côte d'Ivoire/Nigeria: Combat Trafficking for Prostitution', 26.8.2010 (<http://www.hrw.org/news/2010/08/26/c-te-d-ivoirenigeria-combat-trafficking-prostitution>) (luettu 21.11.2014).

The Independent, 'Italian and Nigerian gangs: A deadly alliance', 27.9.2011 (<http://www.independent.co.uk/news/world/italian-and-nigerian-gangs-a-deadly-alliance-2361393.html>) (luettu 14.1.2015).

The Independent, 'The curse of 'juju' that drives sex slaves to Europe', 7.4.2011 (<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/the-curse-of-juju-that-drives-sex-slaves-to-europe-2264337.html>) (luettu 18.12.2014).

Landinfo (Country of Origin Information Centre), 'Trafficking in Women – Fact-finding trip to Nigeria (Abuja, Lagos and Benin City)', 12-26.3.2006, 5/2006 (http://www.landinfo.no/asset/224/1/224_1.pdf) (luettu 19.1.2015).

Maragnani L. & I. Aikpitanyi, 'Le ragazze di Benin City. La tratta delle nuove schiave dalla Nigeria ai marciapiedi d'Italia', Melampo, 2007.

National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and Other related Matters (NAPTIP), 'Counseling & Rehabilitation Department', (<http://www.naptip.gov.ng/counselling.html>) (luettu 24.2.2015).

National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters (NAPTIP), 'No Safe haven for human traffickers in 2014 - (NAPTIP boss)', 9.1.2014 (<http://www.naptip.gov.ng/nosafehaven.html>) (luettu 9.1.2015).

Nwogu, I. V., 'Anti-Trafficking Interventions in Nigeria and the Principal-Agent Aid Model', *Anti-Trafficking Review*, No 3, 2014 (<http://www.antitraffickingreview.org/index.php/atrjournal/article/view/64/62>) (luettu 9.3.2015).

Okojie, C., Okojie, O., Eghafona, K., Vincent-Osaghae, G. & V. Kalu, 'Trafficking of Nigerian Girls to Italy. Report of a Field Survey in Edo State, Nigeria', United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute, Programme of Action against Trafficking in Minors and Young Women from Nigeria into Italy for the Purpose of Sexual Exploitation, 2003 (http://www.unicri.it/topics/trafficking_exploitation/archive/women/nigeria_1/research/rr_okojie_eng.pdf) (luettu 8.12.2014).

Okojie, C., 'Trafficking in women for sexual exploitation and good practices for addressing the problem by all stakeholders, Expert Group Meeting 17-20.5.2005 Vienna, Austria, 2005 (<http://www.un.org/womenwatch/daw/egm/vaw-gp-2005/docs/experts/okojie.trafficking.pdf>) (luettu 8.12.2014).

Olateru-Olagbegi, B. & A. Ikpeme, 'Review of legislation and policies in Nigeria on Human Trafficking and Forced Labour', Working paper, 2006 (http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_083149.pdf) (luettu 23.2.2015).

Pascoal, R., 'The situation of the Nigerian human trafficking victims' and their children in Italy. The study case of Palermo.', Master in Human Rights and Humanitarian Intervention, Thesis on Law, Immigration and Minorities, 19.12.2012 (http://www.google.fi/url?url=http://www.masterdirittiumani.it/downloadfile.php%3Fpage%3Dpage4%26id%3D37%26file%3D2&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=04OzVJG_MebjywPjsILgAQ&ved=0CBQQFjAA&usg=AFQjCNEJ-K3krTt_wzjl1z1kUycqu0Q8gg) (luettu 12.1.2015).

Peano, I., 'Bondage and Help: Genealogies and Hopes in Trafficking from Nigeria to Italy'. Teoksessa: Quirk J. & D. Wigneswaran (toim.) *Slavery, migration and contemporary bondage in Africa*. Trenton, NJ: Africa World Press, 2013.

Plambech, S., 'Between 'Victims' and 'Criminals': Rescue, Deportation, and Everyday Violence Among Nigerian Migrants', *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, Vol 21, No 3, 1.9.2014.

Science Nordic, 'Victims of sex trafficking return home to great expectations', 20.11.2014 (<http://sciencenordic.com/victims-sex-trafficking-return-home-great-expectations>) (luettu 24.11.2014).

Skilbrei, M.-L. & M. Tveit, 'Facing return. Perceptions of repatriation among Nigerian Women in Prostitution in Norway', Allkopi AS, 2007 (<http://www.faf.no/pub/rapp/20001/20001.pdf>) (luettu 30.12.2014).

Think Africa Press, 'A Bewitching Economy: Witchcraft and Human Trafficking', 17.9.2012 (<http://thinkafricapress.com/society/african-witchcraft-contemporary-slavery-human-trafficking-nigeria>) (luettu 25.11.2014).

United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute (UNICRI) 'Trafficking of Nigerian Girls in Italy. The Data, the Stories, the Social Services', 4/2010 (http://www.unicri.it/services/library_documentation/publications/unicri_series/trafficking_nigeria-italy.pdf) (luettu 25.2.2015).

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 'Abuse of a position of vulnerability and other "means" within the definition of trafficking in persons', Issue Paper, 4/2013 (http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2012/UNODC_2012_Issue_Paper_-_Abuse_of_a_Position_of_Vulnerability.pdf) (luettu 25.11.2014).

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 'Transnational trafficking and the rule of law in West Africa: A Threat Assessment', 7/2009 (http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/West_Africa_Report_2009.pdf) (luettu 25.2.2015).

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 'Measures to Combat Trafficking in Human Beings in Benin, Nigeria and Togo', 9/2006 (http://www.unodc.org/pdf/human_trafficking/ht_research_report_nigeria.pdf) (luettu 8.12.2014).

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 'Transnational Organized Crime in the West African Region', 2005 (http://www.unodc.org/pdf/transnational_crime_west-africa-05.pdf) (luettu 8.12.2014).

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), 'Results of a pilot survey of forty selected organized criminal groups in sixteen countries', 9/2002, (http://www.unodc.org/pdf/crime/publications/Pilot_survey.pdf) (luettu 25.2.2015).

United States of America Department of State (USDOS), 'Trafficking in Persons Report 2014, 2014' (<http://www.state.gov/documents/organization/226848.pdf>) (luettu 24.11.2014).

Voice of America, 'Nigerian Sex Trafficking Victims Abandoned', 26.11.2012 (<http://www.voanews.com/content/nigerian-sex-trafficking-victims-freed-abandoned/1553080.html>) (luettu 9.1.2015).

Voice of America, 'Bound By Magic, Nigerian Women Enslaved', 21.11.2012 (<http://www.voanews.com/content/bound-by-magic-nigerian-women-enslaved/1550387.html>) (luettu 24.11.2014).